БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 176 (667)

7 СЕНТЯБРЬ ЖУМА 1956 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

Дўстлигимиз—икки курашчи халқ дўстлиги. Индонезия Республикасининг Президенти Сукарнонинг Тошкент «Пахтакор» стадионида сўзлаган нутқи (1-2-бетлар).

КПСС Марказий Комитетида Люксембург Коммунистик партиясининг раҳбар арбоблари қабул қилинди (2-бет).

Ўртоқ А. И. Микоян Жюль Мок жанобларини қабул қилди (2-бет).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов ҳузурида Индонезия Республикасининг Президенти Сукарно шарафига қабул маросими (2-бет).

Индонезия Республикасининг Президенти Сукарно Самарқандда (2-бет).

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА. Республика колхоз ва совхозларида пахта нобудгарчилигига қарши курашни кучайтириш тадбирлари тўғрисида (3-бет).

Мирзачўлни бутунлай ўзлаштирамиз! (3-бет).

СССР Олий Советининг делегацияси Дамашққа келди (4-бет).

Германия Коммунистик партиясининг фаолияти тақиқланганлиги тўғрисида ВЦСПС баёноти (4-бет).

Чили Компартияси Марказий комитетининг пленуми (4-бет).

СССР билан Миср ўртасида савдо алоқалари мустаҳкамланади (4-бет).

ДЎСТЛИГИМИЗ—ИККИ КУРАШЧИ ХАЛҚ ДЎСТЛИГИ

PERSAHABATAN KITA ADALAH PER SAHABATAN ANTARA DUA PEDJUANG

☆ ☆ ☆

Индонезия ва Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги мустаҳкамлансин ва ривожлансин

5 сентябрь кунининг охирида «Пахтакор» стадионида Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашларининг Индонезия Республикаси Президенти Сукарно билан учрашувига бағишланган оммавий митинги бўлди. Митингда 75 минг киши қатнашди.

Стадионда Индонезия Республикасининг, Совет Иттифоқининг ва Ўзбекистон ССРнинг давлат байроқлари ҳилпирамоқда. Президент Сукарнонинг каттакон портретига қуёш нурлари тушиб турибди.

Ҳурматли меҳмон ва унинг ҳамроҳлари ҳукумат ложасига кириб келганларида ҳозир бўлганлар уларни гулдурос қарсаклар ва табрик сўзлари билан кутиб олдилар. Болалар доктор Сукарнога гулдасталар тақдим этдилар.

Президент Сукарно билан бирга ложада Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. А. Муҳиддинов, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси О. Х. Ҳакимов, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретарлари Р. Е. Мельников, М. А. Абдураззоқов, З. Р. Раҳимбобоева, Туркистон Ҳарбий Округи қўшинлари қўмондони А. А. Лучинский, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари А. Н. Рудин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ва Ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари П. Сеитов, Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг секретарлари С. Нуриддинов, Б. В. Попов, А. И. Бродова, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретарлари Р. Ғ. Ғуломов, П. М. Сазонов, И. Р. Арнаутов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова, СССР Олий Советининг ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари, республика министрлари бор эди.

Ҳозир бўлганлар орасида Президент Сукарнонинг Совет Иттифоқи бўйлаб қилаётган сафарида унга ҳамроҳ бўлган СССР Олий Совети Президиумининг секретари А. Ф. Горкин, армия генерали М. И. Казаков, СССРнинг Индонезиядаги элчиси Д. А. Жуков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Шарқи-Жанубий Осиё мамлакатлари бўлимининг мудири Б. М. Волков ва бошқалар ҳам бор эди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси М. Т. Турсунов митингни очади. Индонезия Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат гимнлари ижро этилади.

«Ташгекстильмаш» заводининг ишчиси В. Б. Титовга сўз берилади.

У, Индонезия Президентига мурожаат қилиб, бундай дейди:

— Ҳурматли Президент! Азиз меҳмонлар!

Сизларнинг Совет Иттифоқига, шу жумладан яшнаган Ўзбекистонимизга ҳам келганлигингизга жуда хурсандмиз. Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистон ўз тараққиётида ғоят катта муваффақиятларга эришди.

Эндиликда Ўзбекистонда юзларча корхоналар—машинасозлик, металлургия, химия, энергетика, кўмир саноати, тўқимачилик, озиқ-овқат саноати ва бошқа саноат корхоналари бор. Биз ўз муваффақиятларимизга қувонмоқдамиз ва улар билан фахрланамиз. Шу билан бирга совет кишилари Индонезиянинг мустақилликка эришганидан кейин ўтган қисқа муддат ичида қўлга киритган муваффақиятларига ҳам қувонмоқдалар.

Мен ишчилар номидан, шу ерда ҳозир бўлган ҳамма кишилар номидан гапириб айтаманки, биз Индонезия Республикасининг бундан буён ҳам ўсишини ва мустаҳкамланишини, сизларда фабрика ва заводларингиз, конлар ва плантацияларингиз, мактаблар ва университетларингизнинг кўпайишини, маданият, адабиёт ва санъатингизнинг янада ривожланишини истаймиз.

Бутун дунё мамлакатларида янги уруш хавфига қарши тинчлик учун кураш тобора кучаймоқда. Совет халқи Индонезия халқининг, Индонезиядаги илғор жамоат ва давлат арбобларининг ҳамда ҳурматли Президент, шахсан Сизнинг бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ишига қўшаётган жуда катта ҳиссангизга юксак баҳо бермоқда.

Бизнинг юртимизда катта ёшдаги кишиларгина эмас, балки болалар ҳам «панча сила» деган сўзларни, тинч-тотув яшашнинг беш принципини яхши биладилар. Бу принциплар Осиё ва Африка мамлакатларининг Индонезиядаги Бандунг шаҳрида ўтказилган конференциясида эълон қилинган эди. Тинч-тотув яшашнинг бу принципларини барча эрксевар халқлар, барча тинчликсевар давлатлар қўллаб-қувватламоқдалар.

Ёзувчи академик Ғафур Ғулом трибунага чиқади.

У, социалистик Ўзбекистоннинг олимлари, ёзувчилари ва санъат арбоблари номидан гапириб, ҳурматли меҳмонларни табриклайди.

Ҳурматли биродар Карно! — дейди Ғафур Ғулом.— Сиз яхши биласизки, барча халқларнинг адабиёти ва санъати кишиларнинг маънавий дунёсини акс эттириш билан бирга, ҳамма халқлар ўртасида, жумладан иккала халқимиз ўртасида алоқа боғлашнинг синалган воситасидир. Индонезия халқи адабиёти ва санъатининг озодлик учун кураш йўлида яратилган ажойиб асарлари бизга маълум. Биз улуғ индонез халқининг қаҳрамон фарзандлари Суропати, Дипонегоро ва бошқаларнинг озодлик учун олиб борган шонли курашига қойил қолдик.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси туфайли озодликка эришган ўзбек халқи Индонезия халқининг мустамлакачиларга қарши, ўз мустақиллиги учун, ўз озодлиги учун олиб борган кураши тарихини яхши билади ва тушунади.

Сизнинг халқингиз ўзининг кўп асрли ва бой маданияти билан ҳақли суратда фахрланади. Сизнинг халқингиз Шарқдаги қўшни мамлакатларнинг қадимий маданияти билан ҳам танишдир. Улуғ ватандошимиз Абу Али ибн Сино асарларининг индонез тилига таржима қилиб чиқарилганлиги бунга мисол бўла олади.

Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистон ҳаётида тарихий ўзгаришлар юз берди. Биз, улуғ Ленин томонидан, доно ва шонли партиямиз томонидан кўрсатиб берилган йўлдан дадиллик билан олға бораётганлигимиз туфайли муваффақият қозондик. Рус халқи ва улуғ Ватанимиздаги бошқа ҳамма халқлар бу йўлда бизга катта ёрдам бердилар.

Индонезия Республикасининг ҳурматли Президенти!

Сизнинг Совет Иттифоқига, шу жумладан серқуёш Ўзбекистонга келишингиз Совет Иттифоқи ва Индонезия Республикаси халқларининг бузилмас алоқаларини янада кўпроқ мустаҳкамлади ҳамда иккала буюк халқларимизнинг бутун дунёда тинчлик иши учун курашдаги қудратли интилишини бутун дунё олдида намойиш қилиб кўрсатди.

Сўз Октябрь районидаги Каганович номли колхознинг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқуловга берилади.

— Кўп ҳурматли Президент Сукарно!—дейди у.—Сизни республикамиз колхозчилари номидан самимий табриклашга ижозат этгайсиз. Сизнинг бу сафарингиз Индонезия халқи билан Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги алоқаларни янада мустаҳкамлайди ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади.

— Пахта—бизнинг ифтихоримиздир,—деб давом этдирди ўз сўзини Турсунқулов. — Ўзбекистон республикасининг пахтакорлари бу йил давлатга уч миллион тонна пахта топшириш мажбуриятини олдилар. Пахта йиғим-терими бошланди. Тайёрлаш пунктларига пахта тўхтовсиз етказилиб турибди. Биз ўзбек халқининг ўз мажбуриятларини шараф билан бажаришига аминмиз.

Ўзбек халқининг традицион урф-одати бор. Бу урф-одатга кўра, энг ҳурматли меҳмонга совға тақдим этилади. Ўзбек халқи номидан ва бир группа энг кекса пахтакорлар номидан Сизга кичкина совға тақдим этишга ва сиҳат-саломатлик исташга ижозат бергайсиз.

Митинг қатнашчиларининг давомли қарсаклари остида Ҳамроқул Турсунқулов Президент Сукарно олдига келади ва унга тўн кийдириб, ҳурматли меҳмонни чин кўнгилдан қучоқлайди.

Президент Сукарно микрофон олдига келиб нутқ сўзлайди.

☆ ☆ ☆

Менинг билишимча, сизларнинг орангизда мусулмонлар кўп. Шу сабабдан мен сизларни мусулмонча —ассалому алайкум сўзлари билан табриклашни истайман. Индонезияда хилма-хил динларга риоя қилувчи кишилар яшайди. Индонезияда мусулмонлар, христианлар, буддистлар бор. Шундай бўлса ҳам Индонезия халқи ўзини яхлит бир халқ деб ҳисоблайди ва индонезияликлар бир-бирларини индонезча «мердека» сўзи билан табриклайди. «Мердека!»—озодлик демакдир.

Мен бу ерда ўзимдан олдин сўзга чиққан барча нотиқларнинг табрити учун ташаккур изҳор қиламан. Бу ерга келганингиз учун сизларнинг ҳаммангизга ташаккур изҳор қиламан. Шу стадионга тўпланганингиз учун сизларга миннатдорчилик билдираман. Индонезия делегациясига жуда кўп гулдасталар тақдим этганлигингиз учун сизлардан миннатдорман. Бу гуллар сизларнинг Индонезия халқига нисбатан дўстлигингизни ифода этади. Мен сизнинг назарингизда Индонезия халқига нисбатан буюк дўстлик туйғулари кўриниб турганлиги учун ташаккур изҳор қиламан. Сизларнинг—шу ерда ҳозир бўлган барча кишиларнинг чин кўнгилдан изҳор қилган дўстлигингиз учун сизларга миннатдорчилик билдираман.

Дўстлар! Тошкент Индонезия шаҳарларига жуда ўхшайди. Бу ернинг об-ҳавоси Индонезиянинг об-ҳавоси билан бир хилдир, бу ернинг осмони бизнинг мамлакатимиздагидек покдир, бу ерда мамлакатимиздагидек иссиқдир, сизда қандай дарахтлар ўсса, бизда ҳам шундай дарахтлар ўсади. Тошкентдаги binolар Индонезиядаги кўп шаҳарларнинг биноларига ўхшашдир. Аммо энг муҳими Индонезия халқининг ўзи ҳам сизнинг халқингизга жуда ўхшашдир. Шу сабабдан Тошкент бизнинг ватанимиздан бир неча мингларча километр масофада турса ҳам ва Тошкент билан бизнинг ватанимиз ўртасида бепоён денгизлар, чексиз текисликлар, тоғлар бўлса ҳам, ана шуларнинг ҳаммасидан қатъи назар, биз бу ерда ўзимизни ўз юртимиздагидек, жонажон оиламиздагидек ҳис қилмоқдамиз. **(Қарсаклар).**

Сиз, дўстлар, бу ерда мени зўр муҳаббат билан бараллa табрикладингиз. Мен бунга сабаб нима, деган саволни ўртага ташлайман. Бунга Сукарно деб аталган бир кишининг бу ерга — Сизнинг ҳузурингизга келганлиги сабабми? Мен бу саволга: йўқ, деб жавоб бераман. Сукарно деб аталган ёки Бунг Карно деб аталган ёхуд сизлар айтганингиздек биродар Карно деб аталган кишининг бу ерга келганлиги бунга сабаб эмас. Сизнинг қувончингизга менинг келишим сабаб эмас. Сизнинг қувончингиз, меҳр-муҳаббат ва дўстлигингиз қандайдир бир кишига эмас, балки бутун индонез халқига самимий туйғуларингизни ифода этади. **(Қарсаклар).** Бу туйғулар бутун Индонезия халқига қаратилган туйғулардир. Индонезия халқи бизни бу ерга ўз вакиллари сифатида юборди ва бу вакиллар орасида номи Сукарно деб аталган киши ҳам бор. **(Қарсаклар).**

Мен буларнинг ҳаммаси учун сизларга чин кўнглимдан ташаккур билдираман. Аммо сиз бу ерда ҳақиқатан ҳам Индонезия халқини табрикладингизми, деб ўйланадиган ва сўраладиган бўлса, мен бунга сиз бу ерда Индонезия халқинигина эмас, балки идеяни, интилишларни ҳам табрикладингиз деб жавоб берар эдим. Бу идеялар эса озодлик идеяси, тенглик ва тинчлик идеясидир. **(Қарсаклар).**

Ана шу идеялар, дўстлик, тенглик ва озодлик идеялари Индонезия халқининг қалбида яшаётганлигини билганлигингиз туфайли сизлар Индонезия халқини ҳам ва шу жумладан мени, Сукарно деб аталган кишини ҳам табрикладингиз. **(Қарсаклар).**

(ОХИРИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Kepada rakjat Uzbekistan!
Di Indonesia ada peribahasa jang berbunji: „djauh dimata, dekat dihati."
Hari ini saja meninggalkan Tasjkent. Tetapi hati saja akan selalu teringat kepada saudara-saudara dan kebaikan budi saudara-saudara. Djuga segenap usaha saudara diatas lapangan ketatanegaraan dan kemasjarakatan tidak akan mudah saja lupakan.
Karena itu saja meninggalkan Tasjkent dengan berseru kepada saudara:
Selamat tinggal. Selamat bekerdja. Hiduplah persahabatan kita. Djauh dimata, dekat dihati"

Soekarno.—
(Bung Karno)
6 September 1956.

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА!

Индонезияда шундай мақол бор: «Йўл узоғу, кўнгил яқин».

Мен бугун Тошкентдан жўнаб кетмоқдаман. Аммо Сиз ва Сизнинг меҳмондўстлигингиз қалбимда ҳамиша сақланиб қолади. Сизнинг давлат ва ижтимоий қурилиш соҳасида сарфлаётган куч ва ғайратингизни ҳам унута олмайман.

Тошкентдан жўнаётиб, Сиз дўстларим билан ҳайрлаша туриб айтаманки: «Ҳушвақт қолингиз. Бахтиёр меҳнат қилингиз. Яшасин бизнинг дўстлигимиз. Йўл узоғу, кўнгил яқин».

СУКАРНО,
(Бунг КАРНО).
1956 йил 6 сентябрь.

Тошкент меҳнаткашларининг «Пахтакор» стадионида бўлиб ўтган кўп минг кишилик митингида Индонезия Республикасининг Президенти Сукарно жаноблари нутқ сўзламоқда.

Г. Графкин ва М. Пенсон фотоси.

Индонезия ва Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги мустаҳкамлансин ва ривожлансин

☆ ☆ ☆

Тошкент „Пахтакор“ стадионида Президент Сукарнонинг сўзлаган нутқи

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Дўстлар, дарҳақиқат, бизлар ҳам, сизлар ҳам ана шу идеяни амалга ошириш учун курашиб келдик, чунки биз бу идеяни ғоят севамиз. Сизлар ўз ватанингизни озод қилиш учун курашда минг-минглаб қурбон бердингиз, раҳбарларингизнинг кўплари тюрьмаларда, Сибирьдаги сургунларда ҳалок бўлди. Улар тинчлик учун, тенглик учун ва озодлик учун курашдилар. Индонезия раҳбарлари тўғрисида ҳам худди шу гапларни айтиш мумкин. Улар ҳам худди шундай идеялар учун курашдилар. Биз 350 йил мобайнида мустамлака зулми остида яшадик. Бундан 350 йил илгари бизнинг юртимизга голландияликлар биринчи марта келган эдилар.

Индонезияда миллий кураш 1908 йилда бошланди. Дастлабки пайтда унча катта бўлмаган миқёсда бошланган бу ҳаракат секин-аста кенгая борди ва бутун Индонезия халқи, Индонезияда яшовчи 80 миллион кишининг ҳаммаси шу ҳаракатга тортилди. Биз 1945 йил 17 августда ўзимизни мустақил давлат деб эълон қилдик. Индонезия халқини озод ва мустақил деб эълон қилдик. **(Қарсаклар).**

Дўстлар, сиз XIX аср мобайнида кураш олиб бордингиз. Сизлар 1905 йилда биринчи революцияни бошлаб бердингиз.

Сизлар 1917 йилда иккинчи революцияни бошлаб бердингиз. Бу революция муваффақият билан тугалланди. Сизлар бу революцияни нима учун бошлаб бердингиз? Бир идеяни амалга ошириш учун бошлаб бердингиз. Ҳозирги вақтда сизлар кураш олиб бормоқдасиз, ҳаёт-мамот учун кураш олиб бормоқдасиз. Бунда ҳам айни шу идея учун курашмоқдасиз.

Индонезия халқи ҳам худди шундай қилмоқда. Индонезия халқи ҳам худди ўша идея учун курашиб келди. Мендан олдин бир олим сўзга чиқди. У бизнинг қаҳрамонларимиз Суропати ва Дипонегоронинг номларини тилга олди. Дарҳақиқат улар кураш олиб борган эдилар. Улар нима учун курашган эдилар? Улар идея учун курашган эдилар. Кўп киши тюрьмаларга қамалди, неча ўн минглаб киши тюрьмаларда ҳалок бўлди, неча ўн минглаб киши отилди. Улар нима учун шундай қилдилар? Муайян идеяни амалга ошириш учун шундай қилдилар. Биз революцияни ҳам муайян идеяни амалга ошириш учун қилдик. Индонезия Республикаси шу идея асосида барпо қилинди, шу идея туфайли Индонезия халқи мустақил деб эълон қилинди.

Дўстлар, сизнинг қалбингизда мавж уриб яшаётган бу идея нимадан иборат. Индонезия халқининг қалбида яшаётган идея нимадан иборат, деб яна такрорлайман. Бу идея — озодлик, фаровонлик ва бутун дунёда тинчликдан иборат. **(Қарсаклар).**

Ана шу идея учун курашиш нима демакдир? Бу, идея деган нарса идея ҳолида қолмаслиги керак демакдир. Бу идея учун курашиш — уни амалга оширишга, воқеликка айлантиришга эришиш, ана шу идеяни ҳақиқий турмушга айлантириш демакдир. Биз мустақиллик учун курашиб келдик. Дўстлар, сизлар ҳам худди шу идеяни амалга ошириш учун курашдингиз.

Мен айтиб ўтган ана шу идеяларни, яъни озодлик, фаровонлик ва тинчликни кўзда тутган идеяни амалга ошириш учун кураш нима демакдир? Бу — ана шу идеяларни амалга оширишга эришиш, кишиларнинг тинч-тотув бўлиб яшашига эришиш, кишиларнинг озодликни ҳис этишларига ва уларнинг чинакам фаровон бўлишларига эришиш демакдир. **(Қарсаклар).**

Дарҳақиқат, муайян идеялари, муайян интилишлари бўлган кишилар бор, аммо бу кишилар ўз идеяларини, ўз интилишларини амалга оширишга ҳаракат қилмайдилар. Улар ана шу идеяларни амалга ошириш учун заҳмат чекмайдилар, ўз кучларини сарф қилмайдилар. Бундай кишиларни хаёлпарастлар деб аташ мумкин, улар хаёл суришни яхши кўрадилар-у, идеяни амалга оширмайдилар. Аммо, совет халқи хаёл сурувчи халқ эмас, совет халқи курашувчи халқдир. **(Қарсаклар).** Индонезия халқи тўғрисида ҳам худди шу гапларни айтиш мумкин. **(Қарсаклар).**

Индонезия халқи мен юқорида айтиб ўтган бу идеяларни амалга ошириш учун бутун кучи билан курашиб келди. Дўстлар, худди шунинг учун ҳам сизларга нисбатан қардошлик ва дўстлик туйғуларини ҳис қилмоқдамиз. **(Қарсаклар).**

Дарҳақиқат, дўстлар, икки курашчи ўртасидаги дўстликдан ҳам яқинроқ дўстлик борми? Бир хил азоб-уқубат, бир хил машаққатларни бошидан кечирган ва кишилар учун ҳатто жонини ҳам қурбон қилишга тайёр турган икки солдат, икки киши ўртасидаги дўстликдан ҳам яқинроқ дўстлик борми? Бундан ҳам яқинроқ ва бундан ҳам мустаҳкамроқ дўстлик йўқ. **(Қарсаклар).** Шунинг учун ҳам халқларимиз ўртасидаги дўстлик ғоят мустаҳкам дўстликдир.

Хаёлпараст икки киши ўртасидаги дўстликни мустаҳкам ва барқарор дўстлик деб аташ мумкин эмас. Аммо, бизнинг ўртамиздаги, Индонезия ва совет халқлари ўртасидаги дўстлик икки курашчининг дўстлигидир. **(Қарсаклар).**

Сизнинг қалбингизда идея яшайди, бизнинг қалбимизда ҳам муайян идея яшайди. Лекин идея одамдан кучлироқ нарса, ҳатто идея халқдан кучлироқ нарса. Кишини тюрьмага ташлангиз, уни кишанбанд қилингиз, унинг қўл ва оёқларини кишанлангиз, бундай ҳолда киши ҳеч ҳаракат қилмай қолади, аммо унинг идеяси яшай беради ва бу идея яшаб тарқала беради.

Сизнинг идеянгиз ҳамма ерга ёйилган. Бизнинг идеямиз, Индонезия халқининг идеяси тўғрисида ҳам худди шу гапларни айтиш мумкин. Ана шу икки идея бир-бири билан учрашди ва шу тарзда дўстлик, совет халқи билан индонез халқи ўртасида мустаҳкам дўстлик пайдо бўлди. **(Қарсаклар).**

Озодлик, фаровонлик, тенглик ва тинчлик идеяси Индонезия халқининг қалбида яшаб келди. Бу идея давлат ҳаётида машҳур «панча сила» принципларида ўз ифодасини топди. «Панча сила»нинг икки хили бор. Индонезияда эълон қилинган «панча сила» принципи бор. Бу — Индонезия давлати асосланган беш принципдир. Бу принциплар қуйидагилардан иборат:

Барча динларни ҳурмат қилиш. Ватанга муҳаббат. Гуманизм. Давлатнинг мустақиллиги ва суверенитети. Социал фаровонлик.

«Панча сила»нинг ана шу принциплари Индонезия давлатининг ички принципларидир. Аммо Осиё ва Африка мамлакатларининг 1955 йил апрель ойида ўтказилган Бандунг конференциясида эълон қилинган ва бутун дунёга маълум бўлган «панча сила» принциплари ҳам бор. «Панча сила»нинг бу принциплари давлатлар ўртасида ўзаро манфаатдорлик ва тенгликка асосланган тинч-тотув яшаш принципларидан иборат. **(Қарсаклар).**

Шундай қилиб, Индонезия давлатида беш принцип бор ва Индонезиядан ташқарида жорий қилинаётган ҳамда Бандунг конференциясида қатнашган мамлакатлар томонидан қўллаб-қувватланаётган беш принцип бор. Бугина эмас, ҳозирги вақтда ана шу кейинги беш принципни Осиё ва Африканинг Бандунг конференциясида қатнашган мамлакатларигина қўллаб-қувватлаб қолмаётирлар. Дунёдаги кўп мамлакатлар бу принципларни таниди. Совет Иттифоқи ҳам бу принципларни таниди. Совет Иттифоқи халқи ҳам ана шу принципларни таниди. Ҳозирги вақтда тинчликни севаётган ҳамда империализмга, капитализмга ва мустамлакачиликка қарши, тинчлик учун курашаётган барча кишилар ана шу принципларга қўшилмоқдалар. Шу сабабдан мен ана шу беш принципнинг абадий яшашига аминман. **(Қарсаклар).**

Тинч-тотув яшаш идеяси ҳозирги вақтда бутун дунёга ёйилди. Ўн миллионларча эмас, балки юз миллионларча ва ҳатто минг миллионларча кишилар орасига ёйилди. Бутун дунёда тинчлик тикланмагунча, ер юзида эркинлик тантана қилмагунча бу идеялар яшаб, ривожлана беради. Бу идеялар амалга ошганидан кейин мамлакатлар бир-бирларини ҳурмат қилиб яшайдилар. Тинч-тотув яшаш идеяси доим ривожланиб, тобора янги мамлакатларга ёйилади. **(Қарсаклар).**

«Панча сила» идеяси, яъни маълум беш принцип — тинч-тотув яшашни, мустақилликни ва турли мамлакатларнинг бир-бирларини ҳурмат қилишларини кўзда тутади. Биз кекса раҳбарлар ана шу идеялар амалга ошириладиган пайтгача эҳтимол яшай олмасмиз. Аммо ёшлар бутун дунёда тинчлик барпо қилинишини кўрадилар, бутун дунёдаги дўстликни кўрадилар, ўзаро ҳурматни кўрадилар **(қарсаклар),** дунёдаги барча мамлакатларнинг тинч-тотув яшашига шоҳид бўладилар. Биз ўз ёшларимизни ўз идеяларимизни ривожлантиришга доим чақириб келдик. Индонезия раҳбарлари илгари сурган бу идеяларни Индонезия ёшлари ривожлантиришлари керак. Биз ўз курашимизни Индонезия ёшлари қўлига топширамиз. Биз кексалар бирга тўплансак, тоғни силжита оламиз, деб айтамиз. Аммо ёшлар бирга тўплансалар улар бутун дунёни ўзгартира оладилар, деймиз. **(Қарсаклар).** «Панча сила» идеяси ҳозирги вақтда Индонезия ёшларининг қалбида яшамоқда.

Совет Иттифоқи ёшлари тўғрисида ҳам худди шу гапларни айтиш мумкин. Сизлар Маркс, Энгельсни биласиз, сизларнинг Ленин, Сталин, Свердлов каби буюк раҳбарларингиз бор. **(Қарсаклар).** Уларнинг идеялари ҳозирги вақтда ёшларнинг қалбига сингиб кетди. Ёшлар бу идеяларни ривожлантирмоқдалар, ёшлар истиқболнинг қандай бўлишини ҳал этадилар, келажак ёшлар қўлидадир, ёшлар бутун дунёнинг умидидир.

Индонезияда ёшлар бутун миллатимизнинг умидидир. Сизларнинг ёшларингиз тўғрисида, Совет Иттифоқи ёшлари тўғрисида ҳам худди шу гапларни айтиш мумкин. Шу сабабдан мен бугун педагогика институтида сўзлаган нутқимда барча мамлакатларнинг ёшлари тинч-тотув яшаш идеяси учун, мустақиллик идеяси учун, ўзаро ҳурмат ва мамлакатлар ўртасидаги тинчлик идеяси учун, бутун дунёда тинчлик учун биргаликда кураш олиб боришлари керак, дедим. **(Қарсаклар).**

Мен бу ерга Индонезия халқининг вакили сифатида келдим ва Индонезия вакили сифатида Шимолдаги, Жанубдаги, Ғарбдаги ва Шарқдаги барча кишиларни, уларнинг тани оқ ёки қора, сариқ ёки буғдой ранг бўлишларидан қатъий назар, биргаликда ишлашга, тинчлик саодати йўлида биргаликда меҳнат қилишга чақираман, дўстлар, шунга чақираман. Мен бутун дунёдаги кишиларга мурожаат қилиб, уларни мустаҳкам тинчликни амалга ошириш учун биргаликда меҳнат қилиш ва биргаликда кураш олиб боришга чақираман. **(Қарсаклар).**

Шу сабабдан мен халқларимиз ўртасида, Индонезия халқи билан Совет Иттифоқи халқи ўртасида ўзаро ҳурмат ва дўстлик мавжуд эканлигидан ғоят хурсандман. Мен сизларнинг ҳаммангизни: «Яшасин барча мамлакатлар халқларининг дўстлиги! Яшасин барча халқларнинг бир-бирларини ҳурмат қилиши! Яшасин янги дунё!» деган сўзларни дилга жо қилишга чақираман. **(Қарсаклар).**

Президент Сукарно ўз нутқининг охирги қисмида Совет Ўзбекистони ва бутун Совет Иттифоқининг халқларига яна бир марта чин кўнгилдан ташаккур билдирди. Индонезия ва Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстлик ва қардошлик абадий яшайди, деб ишонч билдирди.

— Бу ерда ҳозир бўлган мусулмонларга мен мусулмонча ассалому алайкум деган сўзлар билан мурожаат қиламан. Мен: Мердека, мердека... деб айтаман.

* * *

Митинг ёпиқ деб эълон қилинади. (ЎзТАГ).

☆ ☆ ☆

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов ҳузурида Индонезия Президенти Сукарно шарафига қабул маросими

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Ш. Р. Рашидов 5 сентябрь кечқурун Индонезия Республикасининг Президенти доктор Сукарно шарафига қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида Индонезия Республикасининг Президенти Сукарно ва сафардаги унинг ҳамроҳлари — Индонезия Республикасининг Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Л. Н. Палар, Индонезия парламенти раисининг биринчи ўринбосари Зайнул Арифин, Индонезия парламенти раисининг иккинчи ўринбосари Аружи Картавината, Президент кабинетининг бошлиғи А. К. Прингодигдо, Жанубий Суматра губернатори Винарно Дануатможо, парламент аъзоси доктор Сукиман Вирьосанжойо, доктор И. Леймена, Сутарно Хадисудибьо, Давлат саноат банкининг вице-президенти доктор Сумананг, ташқи ишлар министрлиги директоратининг мудири Сувито Кусумовидагдо, армия штабининг олий офицерлари, Ташқи ишлар министрлигининг ходимлари, Индонезия матбуотининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. А. Муҳиддинов, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси А. Ҳ. Ҳакимов, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретарлари Р. Е. Мельников, М. А. Абдураззоқов, З. Р. Раҳимбобоева, Туркистон Ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони А. А. Лучинский, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. Н. Рудин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва Ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари И. В. Бабков, П. Сентов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари В. Я. Емцов, Тошкент область партия комитетининг секретари С. Нуриддинов, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. Ғ. Ғуломов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова, СССР Олий Советининг ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари, Ўзбекистон ССР Министрлари, фан, адабиёт ва санъат арбоблари, совет журналистлари бор эдилар.

Қабул маросими қатнашчилари орасида Президентнинг Совет Иттифоқи бўйлаб қилаётган сафарида унга ҳамроҳ бўлиб юрган СССР Олий Совети Президиумининг Секретари А. Ф. Горкин, армия генерали М. И. Казаков, СССРнинг Индонезиядаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Д. А. Жуков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Шарқи-Жанубий Осиё мамлакатлари Бўлимининг мудири Б. М. Волков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Протокол бўлими мудирининг ўринбосари К. А. Кочетков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Матбуот бўлими мудирининг ўринбосари М. А. Харламов ҳам бор эдилар.

Ш. Р. Рашидов ҳурматли меҳмонни табриклаб шуни таъкидладики, барча совет кишилари сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам Индонезия Президентининг мамлакатимизга келганлигини Совет Иттифоқи ва Индонезия халқлари ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлаш ишида, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашда ғоят катта воқиа деб билмоқдалар. Совет кишилари тинчликдан жуда манфаатдордирлар ва бошқа мамлакатларнинг халқлари билан ҳамкорликни тобора кенгайтирадилар ва ривожлантирадилар. Ўзбек халқи Индонезия халқига республиканинг мустақиллигини мустаҳкамлашда, эркин ва бахтиёр ҳаёт қуришда катта муваффақиятларга эришувини тилайди.

Қабул маросимида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. А. Муҳиддинов нутқ сўзлади. Ўртоқ Муҳиддинов Индонезия халқларининг ва бутун Шарқ халқларининг озодлик учун олиб бораётган курашида Президент Сукарнонинг хизматларини таъкидлаб, ҳурматли меҳмонга сиҳат-саломатлик тилади ва унинг Индонез халқининг бахт-саодати йўлида, халқлар дўстлигини мустаҳкамлаш йўлида кўп йиллар давомида самарали ишлашини истаганлигини билдирди.

Қабул маросимида Индонезия Президенти Сукарно сўзлади. У ўз нутқида ўз шаънига айтилган самимий сўзлар учун чуқур ташаккур изҳор қилди.

Мен сизларнинг социалистик қурилишдаги муваффақиятларингизни кўриш учун Совет Иттифоқига келдим, деди Президент. Мен ана шу муваффақиятларни кўрдим ва бу муваффақиятлардан ғоят мамнун бўлдим. Мен сизларнинг хўжалик, колхоз қурилиши соҳаларидаги, маданиятни юксалтириш соҳасидаги тараққиётингизни кўрдим, сизларнинг ажойиб техникангизни кўрдим. Ҳамма кўрган нарсаларим мени ғоят қизиқтирди, аммо мен совет кишилари билан танишганлигим учун айниқса бахтиёрман, уларнинг Индонезия халқига нисбатан қардошлик туйғулари билан тўлиб-тошганликларига ишондим. Мен Ленинградда сўзлаган нутқимда икки мамлакатнинг халқлари ўртасида дўстлик бўлмаса, бу мамлакатлар ўртасида дўстлик бўла олмайди, деб айтдим. Сизнинг халқингиз барча халқлар билан дўст бўлишни истайди. Совет Иттифоқи бўйлаб қилаётган сафарим тугамаган бўлса ҳам, мен, совет кишилари индонез халқининг дўстларидир, деб айта оламан. Дўстлигимизни ривожлантира берайлик, мустаҳкам тинчликни қўлга киритиш ишига қўшаётган ўз ҳиссамизни кўпайтирайлик.

Қабул маросимида СССР Олий Совети Президиумининг Секретари А. Ф. Горкин, Индонезия Республикасининг Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Л. Н. Палар, СССРнинг Индонезиядаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Д. А. Жуков, Индонезия парламенти раисининг биринчи ўринбосари Зайнул Арифин ҳам нутқ сўзладилар.

Ғоят самимий ва дўстона вазиятда ўтган қабул маросими вақтида Президент Сукарнога ва унинг ҳамроҳларига ўзбек миллий кийимлари ва бошқа совғалар тақдим этилди.

Қабул маросими вақтида Ўзбекистон пойтахтидаги энг яхши артистларнинг иштироки билан катта концерт қўйиб берилди. (ЎзТАГ).

Индонезия Президенти Сукарно Тошкентдан жўнаб кетди

СССР Олий Совети Президиумининг таклифига мувофиқ Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Индонезия Президенти Сукарно ва унинг ҳамроҳлари 6 сентябрь эрталаб Тошкентдан Самарқандга самолётда учиб кетдилар.

Индонезия Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат байроқлари билан безатилган аэродромда ҳурматли меҳмонни Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси А. Ҳ. Ҳакимов, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. А. Муҳиддинов, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретарлари Р. Е. Мельников, М. А. Абдураззоқов, З. Р. Раҳимбобоева, Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони А. А. Лучинский, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ва Ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, Республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари И. В. Бабков, П. Сентов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари В. Я. Емцов, Тошкент область партия комитетининг секретари С. Нуриддинов, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. Ғ. Ғуломов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова, Тошкент область Совети Ижроия комитетининг раиси Ф. Х. Хўжаев, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси М. Т. Турсунов, СССР Олий Советининг ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари, Ўзбекистон ССР Министрлари, жамоатчилик ва матбуот вакиллари кузатиб қолдилар.

Аэродромда фахрий қоровул саф тортиб турди ва Индонезия республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат гимнлари ижро этилди. Меҳмонларга гулдасталар тақдим қилинди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси А. Ҳ. Ҳакимов Индонезия Президенти билан хайрлашаётиб, унга оқ йўл тилади, Ўзбекистон меҳнаткашлари номидан индонез халқига салом топширишни сўради.

Индонезия Республикасининг Президенти Сукарно жавоб нутқи сўзлаб, бундай деди:

— Азиз дўстлар! Индонезияда «Йўл узоғу, кўнгил яқин» деган мақол бор. Мен бугун Ўзбекистондан жўнаб кетаётган пайтимда, ана шу мақолни эслайман. Бизнинг Тошкентга қилган визитимиз жуда қисқа бўлса ҳам, лекин бу визит бизда энг яхши хотиралар қолдирди. Биз республикангизнинг экономика соҳасида, индустрлаштириш, маданиятни юксалтириш ва моддий фаровонликни янада ошириш соҳасида катта ютуқларга эришганлигини кўрдик. Бу ерда — Ўзбекистонда, Тошкентда, янги жамият қурилишида актив иштирок қилаётган кишилар билан, бизнинг индонез халқига дўстона туйғулар билан тўлиб тошган кишилар билан учрашганлигимиз бизларни айниқса завқлантирди. Бизга нисбатан бўлган ана шу туйғуларингиз учун сизларга миннатдорчилик изҳор қиламиз. Сизлар билан бўлган учрашувларимиз бизнинг ёдимизда абадий сақланади. Сизнинг мамлакатингиздан кўп минг километр ерда жойлашган Индонезияга қайтиб борганимиздан кейин биз сизлар билан бўлган учрашувларимизни доимо эслаб турамиз.

Тошкентдан жўнаб кетаётиб, ўзбек халқига бахт-саодат, тараққиёт ва меҳнатда янги муваффақиятлар қозонишни тилайман. Яшасин Совет Иттифоқи ва Индонезия халқларининг дўстлиги! Яшасин бутун дунёда тинчлик!

Индонезия Президентининг Совет Иттифоқи бўйлаб қилаётган сафарида унга ҳамроҳ бўлиб юрган СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Ш. Р. Рашидов, СССР Олий Совети Президиумининг секретари А. Ф. Горкин, армия генерали М. И. Казаков, СССРнинг Индонезиядаги Элчиси Д. А. Жуков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Шарқи-Жанубий Осиё мамлакатлари Бўлимининг мудири Б. М. Волков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Протокол бўлими мудирининг ўринбосари К. А. Кочетков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Матбуот бўлими мудирининг ўринбосари М. А. Харламов ҳам Президент билан бирга Тошкентдан жўнаб кетдилар. (ЎзТАГ).

Индонезия Президенти Сукарно Самарқандда

СССР Олий Совети Президиумининг таклифига мувофиқ Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Индонезия Республикаси Президенти доктор Сукарно 6 сентябрда Самарқандда бўлди.

Байрамдагидек безатилган аэродромда ҳурматли меҳмонни Самарқанд область Совети ижроия комитетининг раиси Р. З. Ортиқов, Ўзбекистон КП область комитетининг биринчи секретари Н. Ё. Ёқубов, область партия комитетининг секретарлари П. В. Каймаков, А. Азимов, А. М. Аракелов, Ё. Исмоилхўжаев, шаҳар партия комитетининг секретари И. Раҳматов, шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосарлари Р. Шодиев, А. Олчинбоева, жамоатчилик вакиллари, журналистлар кутиб олдилар.

Президент Сукарнонинг Совет Иттифоқи бўйлаб қилаётган саёҳатида унинг ҳамроҳлари СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Ш. Р. Рашидов, СССР Олий Совети Президиумининг секретари А. Ф. Горкин, армия генерали М. И. Казаков, СССРнинг Индонезиядаги Элчиси Д. А. Жуков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Шарқи-Жанубий Осиё мамлакатлари бўлимининг мудири Б. М. Волков Президент Сукарно билан бирга Самарқандга келдилар. Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси А. Ҳ. Ҳакимов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва Ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова меҳмонларнинг Тошкентдан Самарқандга боришида уларга ҳамроҳ бўлдилар.

Мактаб ўқувчилари Президент Сукарнога катта гулдасталар тақдим қилдилар.

Самарқанд меҳнаткашлари номидан ҳурматли меҳмонни область Совети ижроия комитетининг раиси Р. З. Ортиқов табриклади. Доктор Сукарно жавоб нутқида бундай деди:

— Бу ерда бизни самимий кутиб олганликларингиз учун ташаккур изҳор қиламан. Самарқанд Совет Иттифоқининг энг кекса шаҳарларидан биридир. Шарқ маданиятининг тараққиёти шу ердан бошланган. Аммо областингизнинг аҳолиси ўтмиш ҳақидаги хотиралар билангина яшамайди, буни мен биламан. Ўзининг ўтмиши ҳақидаги хотиралар билангина яшайдиган миллат бўлиши мумкин эмас. Миллатнинг шуҳрати ўтмишдаги ишлар билангина эмас, балки ҳозирги ва келажакдаги ишлар билан ҳам вужудга келади. Мен биламанки, Самарқанд аҳолиси ўз ҳаётида шу факторларга асосланади. Шаҳрингизга келтаним учун хурсандман ва табригингиз учун ташаккур билдираман.

Президент Сукарно ва унинг ҳамроҳлари аэродромдан тарихий ёдгорликларни кўргани жўнадилар. Бу ёдгорликлар ўзбек халқи қадимий маданиятининг гувоҳларидир. Меҳмонлар бирнеча соат давомида Улуғбек обсерваториясини, Регистон майдонидаги тарихий биноларни, Темурийларнинг мақбараларини томоша қилдилар.

Ҳамма ерда Самарқанд меҳнаткашлари Индонезия халқининг шонли фарзандини самимий табрикладилар.

Самарқанд область Совети ижроия комитетининг раиси Р. З. Ортиқов президент Сукарно шарафига зиёфат берди. Зиёфат дўстона ва самимий вазиятда ўтди.

Сўнгра меҳмонлар шаҳарни айланиб Самарқанднинг ҳозирги қиёфаси билан танишдилар.

Президент Сукарно ва унинг ҳамроҳлари шу куниёқ Бокута учиб кетдилар. (ЎзТАГ).

Индонезия Республикасининг Ташқи ишлар министри Р. Абдулғанининг Москвада бўлиши

Индонезия Республикасининг Москвага келган Ташқи ишлар министри Р. Абдулғани жаноблари 5 сентябрда пойтахтнинг диққатга сазовор бўлган жойлари билан танишди. У, эрталаб Москва Кремли территориясида саёҳат қилиб, соборларни, «Царь-Пушка»ни, «Царь-Колокол»ни ва қадимги даврнинг бошқа ёдгорликларини кўздан кечирди. Кремлга келган кўп кишилар индонезиялик меҳмонни самимий табрикладилар.

Шундан кейин Р. Абдулғани жаноблари Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик ва Саноат виставкаларига борди. У бир неча павильонларда бўлиб, совет автомобилсозлиги ва кемасозлигининг янги маҳсулотлари билан, қишлоқ хўжалик машиналари билан қизиқди. Индонезия Республикасининг Ташқи ишлар министри ҳурматли меҳмонлар дафтарига қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирди: «Мен саноат ва қишлоқ хўжалик виставкаларини кўриш имкониятига эга бўлганлигимдан ғоят хурсандман. Бу виставкалар қурилиш ва тинчлик манфаатлари учун фойдаланилаётган совет техникасининг ҳақиқатан ҳам буюк кучини ва имкониятларини яна бир марта кўрсатиб беради».

Р. Абдулғани жаноблари виставкадан кетаётиб, бундай деди:

— Мен Европадаги ва Америка Қўшма Штатларидаги кўп виставкаларни кўрганман, аммо, ҳеч қаерда оддий халқни кўрмаган эдим. Бу ерда ҳамма жойда оддий кишиларни кўрасиз. Халқ учун вужудга келтирилган бу виставканинг фарқи ана шундадир.

Тушдан кейин Индонезия Республикасининг Ташқи ишлар министри Давлат Третьяков галереясини бориб кўрди.

Кечқурун Р. Абдулғани жаноблари ССР Иттифоқи Большой театри филиалида Ф. Яруллиннинг «Шўрали» балетини томоша қилди. Ложада у билан бирга СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Шарқи-Жанубий Осиё мамлакатлари бўлими мудирининг ўринбосари Ф. И. Доля, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Протокол бўлими мудирининг ўринбосари Б. Г. Лопатенко бор эди. (ТАСС).

КПСС Марказий Комитетида Люксембург Коммунистик партиясининг раҳбар арбоблари қабул қилинди

5 сентябрда КПСС Марказий Комитетида Люксембург Коммунистик партиясининг Москвага келган раҳбар арбоблари билан суҳбат бўлди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитетининг Секретари М. А. Суслов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси Б. Н. Пономарев, Люксембург Коммунистик партияси Марказий комитетининг Бош секретари Д. Урбани, Люксембург Коммунистик партияси Сиёсий бюросининг аъзолари А. Узельдингер ва Киль қатнашдилар.

Икки қардош партия вакилларининг суҳбати ўртоқлик ва дўстлик руҳида ўтди. (ТАСС).

СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян Жюль Мок жанобларини қабул қилди

ССР Иттифоқи Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян 5 сентябрда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қуролсизланиш комиссиядаги Франция вакили ва Миллат мажлисининг депутати Жюль Мок жанобларини қабул қилди. Жюль Мок жаноблари СССР Ташқи ишлар министрлигининг таклифига мувофиқ Совет Иттифоқига келган эди.

Суҳбатда СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари А. А. Громико ҳозир бўлди. (ТАСС).

Тошкент область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетида

Областдаги пахтакор район ва МТСларга топшириш учун кўчма Қизил байроқ таъсис этиш тўғрисида

1. 1956 йил пахта ҳосилини йиғиб-териб олиш юзасидан бошланган социалистик мусобақа илғорларига топшириш учун область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг 2 та кўчма Қизил байроғи таъсис этилди. Буларнинг биттаси районларга, иккинчиси МТСларга берилади.

2. Область ижроия комитети ва область партия комитетининг кўчма Қизил байроғи районлар ва МТСларга уларнинг ҳар ўн кунликда бажарган ишларига қараб, 1956 йил 10 сентябрдан бошлаб берила бошлайди. Кўчма Қизил байроқ район ва МТСнинг пахта териш ва тайёрлашда энг яхши кўрсаткичга эришганда ва пахта ҳосилини юқори сифат билан топширганда берилади.

3. Область ижроия комитети ва область партия комитетининг кўчма Қизил байроғи топширилган илғор район ва МТСга қўлда ҳамда машинада пахта териш соҳасида энг юқори кўрсаткичга эришган теримчилар ва МТС механизаторларини мукофотлаш учун 3000 сўм миқдорида пул мукофоти ҳам берилади.

4. Илғор район ва МТСларга кўчма Қизил байроқ область қишлоқ хўжалик бошқармаси ва область пахта тайёрлаш тресги томонидан тақдим этилган материалларга асосланиб берилади.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетида

Республика колхоз ва совхозларида пахта нобудгарчилигига қарши курашни кучайтириш тадбирлари тўғрисида

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ҳисоблайдики, ўтган йилларда талайгина миқдордаги пахта ҳосили нобуд қилинганлиги сабабли кўпгина районлар, колхозлар ва совхозлар пахта тайёрлаш планини бажармадилар, бу эса колхозларга, совхозларга ва давлатга жуда катта зарар етказди.

Текширишда шу нарса аниқландики, кўпчилик районларда, колхозларда ва совхозларда ҳозирданоқ, теримнинг биринчи кунларидан бошлаб ўтган йиллардаги хатолар такрорланмоқда, ҳосилнинг кўплаб нобуд қилинишига йўл қўйилмоқда.

Тошкент область, Ўртасарой районидаги «Северний маяк» колхозида 29 август куни терим вақтида кўп миқдордаги пахта чаноқларда қолдирилиб ва ерга тўкиб, нобуд қилинди. Наманган область, Учқўрғон районидаги Хрушчёв номли колхозда (раиси ўртоқ Усмонов) нобуд қилинаётган пахта миқдори гектар бошига 30 килограммдан тортиб 50 килограммгача боради. Андижон область, Чинобод районидаги Ленин номли колхозда (раиси ўртоқ Эгамбердиев) нобудгарчилик гектар бошига 50 килограммга етган. Бундан ташқари пахта вақтинча сақлаш жойларида, сўкма йўлларда териб олинмасдан тупроққа қориштирилиб, нобуд қилинмоқда. 1-«Боёвут» совхозининг (директори ўртоқ Урусбиев) текширилган участкаларида пахта нобудгарчилиги гектар бошига 50 килограммни, 1-«Далварзин» совхозида эса (директори ўртоқ Хомич) гектар бошига 25-30 килограммни ташкил этган.

Учқўрғон районидаги Сталин номли ва Хрушчёв номли, Жиззаҳ районидаги Будённий номли ва Каганович номли, Оқдарё районидаги Маленков номли, Хатирчи районидаги Сталин номли ва Ленинобод колхозларида ва бошқа бирқанча колхоз ҳамда совхозларда ерга тўкилган пахтани териб олмасдан туриб, ғўзани суғоришга йўл қўйилмоқда, ғўзага кўп норма билан бостириб сув қўйилмоқда, бунинг орқасида пастки шохлардаги кўсаклар сувда қолиб, чириб кетмоқда.

Наманган областининг Уйчи районидаги, Самарқанд областининг Жиззаҳ, Пойариқ, Норимонов районларидаги текширилган колхозларда далаларнинг четида кўп ғўза ётиб қолганлиги аниқланди. Колхозчилар юрганда бу ғўзаларни босиб ўтиб, кўсакларни пайҳон қилиб юбормоқдалар.

Кўпгина колхозларда ғўзанинг моллар пойҳон қилишига йўл қўйилмоқда. Учқўрғон районидаги Сталин номли колхозда (раиси ўртоқ Ҳолиқов) текшириш ўтказилган куни 7-ва 11-бригадаларда пахтазорда 15 бош мол ўтлаб юрган. Андижон область Чинобод районидаги, Самарқанд область Булунғур районидаги, Тошкент область Оққўрғон районидаги ва бошқа бирқанча районлардаги колхозларда ҳам ғўзанинг пайҳон қилинишига йўл қўйилмоқда.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети кўпгина колхоз ва совхозларда хом пахта терилаётганлигини йўл қўйиб бўлмайдиган бир ҳол, деб ҳисоблайди. Бу айниқса Андижон область колхозларида кенг авж олиб кетган. Масалан, Олтинкўл районидаги Калинин номли колхозининг (раиси ўртоқ Ашуров) фақатгина 1-ва 8-бригадаларида 1600 килограмм хом пахта териб юборилган. Шу районнинг Сталин номли колхозида (раиси ўртоқ Ортиқов) 12-бригадада терилган пахтанинг 60-70 проценти хомлигича териб олинган. Чинобод районидаги Ленин номли колхозда намлиги 14 процентгача бўлган хом пахта терилган.

Хом пахтани териб олиш фактлари бошқа бирқанча колхозларда, шунингдек 8-«Совой» ва 2-«Далварзин» совхозларида ҳам мавжуддир.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Совхозлар министрлиги, Тўқимачилик саноати министрлиги, область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетларининг пахтанинг нобуд қилинаётганлигига доир жуда кўп фактларга муросасозлик билан қараб келаётганликларини ҳамда ҳосил нобудгарчилигига қарши курашни фақат совуқ тушгандан кейин, йиғим-теримнинг охирида олиб бориш керак, деган хато фикр билан ҳосилни нобуд қилиш, пойҳон этиш ва хом пахта теришга йўл қўяётган район, МТС, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларини масъулиятга тортмаётганликларини ва етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини сақлаб қолиш учун йиғим-терим ишларининг дастлабки кунлариданоқ зарур чораларни кўрмаётганликларини чидаб бўлмайдиган бир ҳол деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети:

Андижон область партия комитети билан область ижроия комитетининг эътиборини нобудгарчиликка қарши кураш қониқарсиз ташкил этилганлигига ва хом пахта териш фактлари кўпайиб кетганлигига жалб қилди;

Андижон, Наманган, Тошкент ва Самарқанд область партия комитетларига кўплаб нобудгарчиликка ва хом пахта теришга йўл қўйган район, МТС, совхоз ва колхоз раҳбарларининг ҳатти-ҳаракатини муҳокама қилиш ҳамда айбдорларни қаттиқ жавобгарликка тортиш мажбуриятини юклади.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Совхозлар министрлиги ва Тўқимачилик саноати министрлиги, область партия комитетлари ва область ижроия комитетлари, район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари зиммасига қуйидагиларни юклади:

а) пахтани териш, қуритиш ва ташишда нобудгарчиликка қарши, шунингдек пахтанинг молларга пайҳон этилишига қарши кескин кураш олиб бориб, бу ишда айбдор бўлганлар қаттиқ жавобгарликка тортилсин. Колхозчиларга, совхозларнинг ишчиларига, пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчиларига, барча теримчиларга етиштирилган бутун ҳосилни тўла сақлаб қолиш учун жавобгар эканликлари ва нобудгарчиликка ҳамда пахтани моллар пайҳон этишига сира ҳам йўл қўймаслик кераклиги кенг тушунтирилсин;

б) ерга тўкилган пахтани териб олмай туриб, ғўзани суғориш қатъиян манъ этилсин;

в) хом пахта теришга йўл қўйилмасин, кўсаклардаги пахтани йиғиб олишга доир ҳар бир фактга давлат ва колхозларнинг манфаатларига жиддий путур етказувчи бир ҳол деб қаралсин. Колхоз правленияларига пахтани хом теришда айбдор бўлган теримчиларга нисбатан қишлоқ хўжалик артели Уставига мувофиқ жазо чораларини кўриш, совхоз директорларига эса теримчиларнинг иш ҳақини камайтириш тавсия этилсин.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети область ва район партия комитетларига, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетига ҳосилни нобуд қилмасдан териб олиш ва ҳосилни тўла сақлаб қолиш катта давлат аҳамиятига эга бўлган вазифа эканлигини, колхозчиларга, совхоз ишчиларига ва теримга жалб этилган аҳолига тушунтиришни кучайтириш, ҳар бир теримчининг ерга тўкилган пахтани териб олишни ўз бурчи деб ҳисоблашига эришиш мажбуриятини юклади.

Ўзбекистон ССР Прокуратурасига пахтани нобуд қилиш ва пайҳон этишда айбдор бўлган шахслар устидан берилган материалларни дарҳол қараб чиқиш вазифаси топширилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети республика ва область газеталарининг редакцияларига пахта нобудгарчилигига қарши курашнинг ташкил этилишини матбуотда кенг ёритиб бориш мажбуриятини юклади.

Ўзбекистон ССР Давлат контроли министрлигига, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига ва Совхозлар министрлигига колхоз ва совхозларда пахта нобудгарчилигига қарши курашнинг аҳволини системали суратда текшириб бориш ва пахта нобудгарчилигига йўл қўймаслик чораларини кўриш вазифаси топширилди.

МТС—колхоз ишлаб чиқаришини ташкил этишда ҳал қилувчи куч

Яқинда, Янгийўл районидаги 2-МТС да область МТСларининг бош инженерлари, механиклари, устахона мудирлари, диспетчерларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгаш қатнашчилари Ўзбекистон КП Марказий Комитети иккинчи пленумининг МТСлар ишини яхшилаш, уларнинг колхоз ишлаб чиқаришини ташкил этишдаги ролларини янада ошириш тўғрисида чиқарган қарорини бажариш юзасидан Янгийўл районидаги 2-МТС коллективи амалга оширган иш тажрибалари билан танишдилар. Бу масала ҳақида МТС директори А. Иброҳимов, бош инженери Боголюбов ўртоқлар доклад қилдилар.

КПСС XX съезди томонидан олтинчи беш йилликда қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тўғрисида белгилаб берилган тадбирларни бажариш юзасидан Ўзбекистон КП Марказий Комитети иккинчи пленуми республикамиз МТСлари олдида турган вазифаларни кўрсатиб берган эди. Бу вазифалар трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари паркидан унумли фойдаланиш, трактор бригадаларини мустаҳкамлаш, уларга техник хизматни яхшилаш, ҳамма жойда механизмларга техник қаровни яхшилаш учун қулай шароит яратиб бериш, техникани кўз қорачўғидай сақлаш, трактор ишларини тўғри планлаштириш асосида давлатнинг ҳам, колхознинг ҳам маблағини тежаб-тергаб сарфлаш, ниҳоят колхозларга ташкилий жиҳатдан ёрдам кўрсатишдан иборат эди.

МТС коллективи колхоз правлениелари билан бамаслаҳат иш олиб бориб, трактор ишлари йиллик планини қайта кўриб чиққан. Бунда ҳар бир колхознинг ери, унинг хилма-хил шароити пухта ўрганилиб, дастлабки планда белгиланган ишларнинг ҳақиқатан ҳам зарурлиги ва нозарурлиги аниқланган. Натижада бир қанча ишлар, айниқса кўкламда қилинадиган ишлар, жумладан бороналаш, молалаш, чизиллаш ишларининг планда белгиланганидан ортиқчалиги маълум бўлган. Экинга, ҳосилга ҳеч бир зарар етказмасдан, бу ишларнинг бир қисмини пландан чиқариб ташлаш мумкин бўлган. Натижада трактор ишлари плани шартли 10 минг гектарга камайиб, бунинг бадалига илгари планда кўрсатилмаган, лекин зарур бўлган ишлар бажарилган. Шу билан бирга, колхозлар тўлайдиган натура ҳақ, пул маблағлар ҳам тежаб қолинган.

Бу МТС зонасидаги колхозларда ғўза қатор оралари икки томонлама ишланган майдонлар 31 процент кўпайган. Бунинг натижасида қўл меҳнати енгиллашган, муҳим тадбирлар қулай агротехника муддатларида бажарилиб, колхозларда ғўза парвариши даврида 63 минг меҳнат кунини тежаш мумкин бўлган, ўтган йилга нисбатан анча кўп, мўл ҳосил тўпланган.

МТС коллективи колхозларда ҳам, МТСда ҳам ишлаб чиқариш харажатларини, трактор ишлари ва маҳсулот таннархини камайтириш соҳасида анча дуруст иш қилган. Колхоз Уставига баъзи бир ўзгартишлар киритилиши муносабати билан, колхозларнинг ишлаб чиқариш ва молия планлари қайта кўриб чиқилган. Мавжуд резервларни аниқлаш асосида ишлаб чиқариш харажатларини, биринчи навбатда меҳнат сарфини камайтиришнинг реал йўллари топилган. Масалан, зонадаги колхозларда дастлабки планларга қараганда 161 минг меҳнат кунини камайтириш мумкин бўлди. Свердлов номли колхозда 503 минг меҳнат куни сарфлаш планлаштирилган бўлса, ҳозир фақат 433 минг меҳнат куни сарфлаб мўлжалдаги ишни бажариш мумкинлиги аниқланди.

Ишлаб чиқариш харажатлари ҳам анча тежалаётир. Натижада бир центнер пахта учун 114 сўм эмас, 107 сўм, 9,2 меҳнат куни эмас, 7 меҳнат куни сарфланади. Ўтган йил 1 центнер сут 126 сўмга тўғри келган бўлса, бу йил 94 сўм, жун 1000 сўм эмас 600 сўм туради.

Трактор ишларини арзонлаштиришнинг давлатга ҳам, колхозга ҳам катта фойдаси бор. МТС ана шу мақсадда трактор бригадаларини қайта тузиб чиққан. Ўтган йил колхозларда 18 трактор бригадаси, 2 та ер текислаш бригадаси ишлаган эди. Бу йил трактор бригадалари йириклаштирилиб, 10 тага келтирилди. Ҳозир трактор бригадаларида ўтган йилги 70 ўрнига 40 киши ишламоқда. Бу тадбир билан иш ёмонлашмади, балки, бригадалар иши рационаллашиб, сифат кўрсаткичлари яхшиланмоқда. Трактор бригадаларини йириклаштириш натижасида МТСнинг иш ҳақи чиқими 136 минг сўм, колхозлар чиқими 237 минг сўм камайди.

Трактор ишларини арзонлаштиришда техникани эгасизлантирмаслик, техник қаровни тўғри уюштириш катта роль ўйнайди. Шунда тракторчидан тортиб, механиккача ўзига топширилган техниканинг тақдирига жавобгар бўлади, трактор ва машиналар бўлар-бўлмасга бузилавермайди, иш тўхтамайди, ремонт харажатлари, пул ва запас қисмлар сарфи камаяди. МТСда механизаторлар учун лимит дафтарчалари жорий этилган.

Бу тадбир ўзининг ижобий натижаларини бера бошлади. 8 ойда йиллик планнинг 80 проценти бажарилди. Трактор ишлари харажатида бирор тийин ҳам ортиқча сарф бўлмади, аксинча 64,5 минг сўм, шу жумладан, жорий ремонтдан 30 минг сўмдан кўпроқ маблағ тежалди.

МТС коллективи колхоз правлениелари билан ҳамкорликда барча колхозларда дала шийпонлари қурмоқда. Буларда трактор ва машиналар учун ёпиқ жойлар, ремонт базаси, запас қисм ва материал омборлари, механизаторлар учун ётоқхона, ошхона ва бошқалар бўлади. Бундан кейин трактор ва машиналар асосан капитал ремонт пайтларидагина МТС базасига олиб келинади. Бошқа вақтда доим колхознинг ўзида бўлади.

Янгийўл районидаги 2- МТС коллективи ўз ишларини қайта қуришда анча янгиликлар яратган. Бу йил улар мўл ҳосил етиштириб, ҳозир синов олдида туриптилар. Бу йил 1200 гектар ернинг пахтаси машина билан терилиши керак. Бунинг учун машина, материаллар тахт қилинган. Вазифа ана шу имкониятлардан тўла фойдаланиб, йиғим-теримни қисқа муддатда ўтказишдан иборатдир.

Янги ўзлаштирилган ерда

Чиноз районидаги Ленин номли колхоз аъзолари бу йил 250 гектар янги ер очиб, пахта майдонларини шу ерлар ҳисобига анча кенгайтиришга муваффақ бўлган эдилар.

Юқори агротехника қоидаларининг кенг қўлланилиши, моддий техника воситаларидан унумли фойдаланиш натижасида ғўза парвариши сифатли ўтказилиб, янги ерларда ҳам мўл ҳосил етиштирилди. Бу ерда ташкил этилган тўртта бригада аъзолари пахта йиғим-теримини пухта тайёргарлик кўрган ҳолда бошлаб юбордилар.

Зеби Тешабоева, Аширой Тўйчиева, Карима Мирзабобоева, Турсуной Умаралиева, Тазкира Аъзамова ўртоқлар каби илғор теримчилар мавсумда 10 минг килограммдан пахта териш мажбуриятини олганлар. Ҳозир улар ўз аҳдларининг устидан чиқиш мақсадида терим суръатини тезлаштириб, ҳар куни хирмонга 120-130 килограммдан пахта топшираётирлар.

М. УСТАБОБОЕВ.

Пахта терими оммавий тус олди

Октябрь районидаги Андреев номли колхозининг 620 гектар пахта майдонида бу йил мўл ҳосил етиштирилди. Колхозчилар ана шу мўл пахта ҳосилини ўз вақтида йиғиб-териб олиш, йиллик пахта тайёрлаш планини 1 ноябргача бажариш учун пухта тайёргарлик кўрдилар.

Колхознинг Музаффар ота Азизов бошлиқ бригада аъзолари пахта теримида олдинда бораётирлар. Бу бригада аъзолари 76 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил топширишга қарор қилганлар. Бригада далаларидаги мўл ҳосил колхозчиларнинг ғўзани агротехника муддатларида парвариш қилиб, мажбуриятни ортиги билан бажаришга пухта замин ҳозирлаганликларини кўрсатади. Бригада бўйича ҳар куни 36-38 киши теримга қатнашиб, улар графикда кўрсатилган 1600 килограмм ўрнига 2300-2500 килограммдан пахта териб топширмоқдалар. Бригада аъзолари планни 25 октябргача бажариш учун курашмоқдалар. Ўтган йили 14 тоннадан пахта терган Т. Ғозиев ва Х. Асқарова бу йил Музаффар ота бригадасида ишламоқдалар. Уларнинг ҳар бири мавсумда 16 тоннадан пахта териш мажбуриятини олган. Бу ўртоқлар ҳар куни 150-160 килограммдан пахта териб, кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлаётирлар.

Колхознинг Д. Мадаминов, Ғ. Қаюмов ўртоқлар бошчилигидаги илғор бригада аъзолари ҳам ҳар куни йиллик планнинг 1,5-2 проценти миқдорида пахта топширмоқдалар.

Д. СОДИҚОВ.

Область районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1956 йил 6 сентябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
Оҳангарон	1,43	8,23	Гулистон	0,95	3,88
Пискент	1,35	7,88	Ўртасарой	0,86	3,83
Бўка	1,02	5,22	Оққўрғон	0,83	3,55
Мирзачўл	0,98	4,60	Ўрта Чирчиқ	0,74	3,38
Бекобод	0,87	4,51	Чиноз	0,78	3,35
Сирдарё	0,81	4,21	Оржоникидзе	1,03	3,10
Юқори Чирчиқ	0,87	4,04	Октябрь	0,71	2,88
Боёвут	0,80	4,04	Калинин	0,52	2,66
Янгийўл	0,80	4,02	Қуйи Чирчиқ	0,52	2,01
Верхне-волинск	0,90	3,94	Бўстонлиқ	0,56	0,60

Область совхозларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1956 йил 6 сентябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(процент ҳисобида)

Совхозлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Совхозлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
Булганин номли	1,02	8,19	1-«Боёвут»	0,66	2,87
6-«Кўкорол»	0,90	7,73	4-«Боёвут»	0,64	2,77
«Дружба»	0,77	6,10	«ЎзССР беш йиллиги»	0,52	2,01
1-«Фарҳод»	0,78	4,11	Бушуев номли	0,57	1,87
2-«Далварзин»	0,80	4,08	«Малик»	0,40	1,81
1-«Далварзин»	0,75	3,42	«Оққўрғон»	0,54	1,80
3-«Боёвут»	0,71	3,20	4-«Вревский»	0,87	1,22

МИРЗАЧЎЛНИ БУТУНЛАЙ ЎЗЛАШТИРАМИЗ!

★ ★ ★ ★ ★ ★

Чўлга ҳужум кучаймоқда

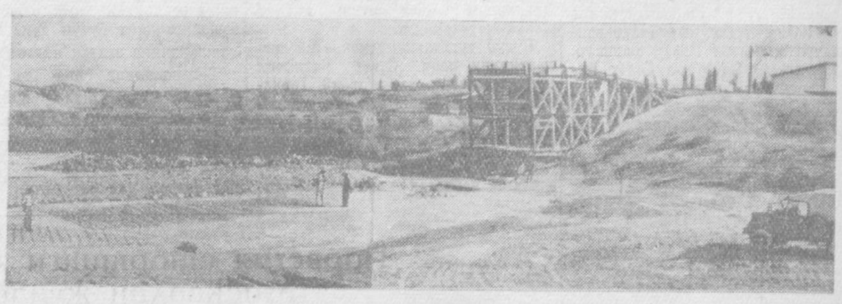

Мирзачўл ерларидан 300 минг гектар қўриқ ва бўзни суғориш ҳамда ўзлаштириш учун Киров номли магистраль каналини ҳозиргига қараганда икки марта кенгайтириш керак. Ҳозир бу канал секундига 200 кубометр сув ўтказа олади, ваҳоланки канал кенгайтирилгач, секундига 500 кубометр сув ўтказадиган бўлади. Ана шу катта ҳажмдаги ишни бажариш учун даставвал каналнинг эски йўлини кенгайтириш зарур.

Каналнинг эски йўлини кенгайтириш билан бир вақтда Мирзачўлда қўриқ ерларни ўзлаштириш ҳам бошланади. Шу кунларда Қиёт массивида катта ҳажмдаги тупроқ ишлари бажарилмоқда. Бу ишлар қурилишда бажарилиши зарур бўлган ишларнинг энг оғири ва кўп меҳнат талаб қиладиганидир.

Тўрабек Алимов, Февза Мақсудов, ака-ука Владимир ва Виктор Фуринлар, Карим Ғафуров ва бошқалардан иборат экскаваторчилар экипажи меҳнат соҳасида ғайрат ва ташаббус кўрсатмоқдалар.

Экскаваторчилар ўз зиммаларига юкланган вазифанинг қанчалик муҳим ва катта аҳамиятга эга эканлигини яхши англайдилар, шунинг учун ҳам улар суръатга-суръат қўшиб меҳнат қилмоқдалар.

— Жадалроқ ҳаракат қилиш керак, — дейди Фавза Мақсудов, — ахир Тожикистонда Қайроққум ГЭСи қурилиб бўлай деб қолди. Бу ерда катта сув омбори бунёдга келяпти. Яқин орада ана шу сув омбори Мирзачўлга сув бера бошлайди. Ана шу сув сиғадиган каналимизни тезроқ битказишимиз зарур.

Верхне-волинск районидаги «Қизил Октябрь» колхозидан унча узоқ бўлмаган, трассадан ўнг томонда яқингинада қазилган тупроқ уюмлари кўзга ташланади. Экскаваторларнинг стреласи тез-тез кўриниб қолади. Чуқур қилиб қазилган каналнинг узунлиги 2,5-3 километрга етиб қолди. Бу, Киров номли магистраль каналнинг янги йўлидир.

Ҳозир Сирдарё суви ўз йўлида, охиста Султон ҳовуз орқали ўтмоқда. У, Қиёт массивини айланиб ўтиб, 1-«Боёвут» совхози ерларини сувга сероб қилиб келаяпти. Аммо яқин келажакда, Киров номли канал янги йўлга солингандан кейин сув ўз оқимини ўзгартиради, Марказий Мирзачўл канали бош тўғонидан ўта бошлайди.

Киров номли канал бошланадиган жойдан 26 километр нарида катта котлован қазилмоқда. Унинг тагига арматура ўрнатилаётир, шу ер яқинида кичкина электростанция ва бетон заводи ишлаб турипти. Бу, Марказий Мирзачўл канали бош тўғони қурилаётган жойдир.

Ана шу қурилиш битказилгач, Мирзачўлдаги қўриқ ерларни ўзлаштириш яна ҳам кенгайиб кетади. Бу ерда кучли плотина ва шлюзлар системаси ишлайдиган бўлади. Тўғон битгач, сувнинг бир қисмини Марказий Мирзачўл каналига, бир қисмини эса Киров номли магистраль каналга бериб туради.

Мирзачўлни ўзлаштириш учун бошланган иш кун сайин кенгайиб, кучайиб бормоқда. Тожикистонда, Қайроққум сув омбори тобора сувга тўлмоқда. Бу сув билан Мирзачўлни сувга сероб қилинади. Шу кунларда Мирзачўл комплекс экспедицияси Ўратепа ва Ховос районларида қидириш ишлари олиб бораётир. Фарҳод ГЭСдан чўлнинг ичкариси томон височовольт сими тортилаётир. Кўп жойларда артезиан қудуқлари қазилмоқда. «Дружба» совхозида қазилган ана шундай қудуқлардан бири яқинда ишга туширилди. Қурувчилар ва пахтакорлар тоза сув ола бошладилар.

Мирзачўлни бутунлай бўйсундириш учун кураш бошланди. У яқин келажакда забт этилади.

Суратда: Киров номли магистраль каналдан 26 километр нарида қурилаётган бош тўғоннинг умумий кўриниши.

Фото ва текст **П. КОВАЛЕВ**ники.

Мирзачўлни кенг пахтазор воҳага айлантирамиз

Колхозимиз аъзолари ёз бўйи ҳалол меҳнат қилиб мўл ҳосил етиштирган мана шу пахтазор далаларнинг ўрни бундан 4 йил илгари асрлар бўйи сувга ташна бўлган қуруқ чўлдан иборат эди.

Чўлни ўзлаштириш ва уни боғбўстонларга, пахтазор водийларга айлантириш жонажон ишимиздир. Ана шунинг учун ҳам кўп йиллардан бери чорвачилик билан шуғулланиб келган 10-15 хўжалик бир жонбир тан бўлиб чўлга ҳужум бошладик. Партия ва ҳукуматимиз бизнинг ташаббусимизни қўллаб-қувватлади, янги ерларни ўзлаштиришда моддий-техника воситалари билан тўла таъминлади, ҳаммадан ҳам муҳими чўлга ҳаёт бағишловчи — сув келтирилди.

Дастлабки йили бирмунча қийинчиликларга дуч келдик, пастқам уйларда, ертўлаларда яшаб турдик, мўл ҳосил етиштиришни таъминлашда ишчи кучларимиз озлик қилди, аммо кишиларимиз бу қийинчиликларни енгиш учун кураша бердилар, чунки улар яқин йиллар ичида ҳалол меҳнатлари билан янги, обод қишлоқ вужудга келишини, кенг, ёруғ уйларга кўчиб киришларини, мана шу унумдор ерларда мўл пахта ҳосили етиштириб, фаровон ва маданий ҳаёт кечиришларини яхши тушунишар, чуқур ҳис қилишар эдилар.

Чўл ўзлаштирила бошланган дастлабки йил — 1952 йилда 100 гектар ерга чигит экдик. Куч, меҳнат сарф қилдик. Бироқ кўнгилдагидек ҳосил ололмадик — гектаридан олинган ҳосил 10 центнердан ошмади.

Ҳаракат қилсанг, қизиқсанг, яхши мақсад учун астойдил интилсанг — киши уддасидан чиқа олмайдиган иш йўқ. Колхозимиз аъзолари илғор пахтакорлар тажрибасп, юқори агротехника қоидаларини ҳар томонлама чуқур ўрганишга ҳаракат қилдилар. Мўл ҳосилли йирик колхозларнинг пахта далаларида бўлиб иш ўргандилар, бошланғич партия ташкилотининг ташаббуси билан ўзимизда очилган махсус курсда малакали агрономларнинг пахтачилик соҳасидаги лекцияларини тингладилар.

Натижа ёмон бўлмади. 3-4 йил ичида чўлни бўйсундиришда, коллектив хўжалигимизни ташкил қилишда актив иштирок этган Аслбек Камолов, Жума Бекинов, Жонигул Бўронова каби пахта усталаримизга, Бахмал Аҳмедова, Ашур Жумалиева, Дариха Манбетова, Ойимхон Норбоева, Хурсанд Оллоёрова каби ўнлаб азамат кетмончи — моҳир теримчиларимизга эга бўлдик. Илгари чорвачилик билан шуғулланиб келган кишилар энди чинакам пахтакор деҳқонлар сафидан ўрин олдилар.

Ўтган йили колхозимиз аъзолари қўриқ ер очишни давом эттириб, пахта майдонини 390 гектарга кенгайтирдилар. Моддий-техника воситаларидан кенг фойдаландик, агротехника қоидалари, янги, прогрессив усул дадиллик билан қўлланилди, ана шундай қилиб, барча майдонларда ғўза парваришини ўз вақтида сифатли ўтказдик. Натижада гектаридан 21 центнердан ҳосил олишга муваффақ бўлдик.

Пахта майдони кенгайган ва ҳосил ошаборган сари колхозимиз аъзоларининг турмуши янада фаровон бўлмоқда, қишлоғимиз қиёфаси мисли кўрилмаган даражада ўзгармоқда. Ҳозир қишлоғимизда 100 дан ортиқ янги типдаги уй-жой бинолари қурилди, бу уйларда пахтакорлар яшамоқдалар. Тўлиқсиз ўрта мактаб ва унинг филиали, ясли ва боғчалар ана шу пахтакорларнинг фарзандларига хизмат қилмоқда. Хулоса қилиб айтганда, Мирзачўл районн воҳасида яна бир кўркам, обод қишлоқ қад кўтариб, унда ҳаёт қайнамоқда.

Колхозимиз аъзолари бу йил 410 гектар пахта майдонида олинган юксак мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштирдилар. Партия ва ҳукуматимизнинг пахтакорларни янада рағбатлантириш — давлатга топшириладиган пахтанинг нархини ошириш, МТСга тўланадиган натура ҳақини камайтириш, сувга тўланадиган ҳақни бекор қилиш ҳақидаги, Мирзачўлни бутунлай бўйсундириб, поёнсиз чўлни кенг пахтазорларга айлантириш тўғрисидаги тарихий қарорларидан чексиз хурсанд бўлган колхозимиз аъзолари етиштирилган мўл ҳосилни сира нобуд қилмай, ўз вақтида йиғиб-териб олиш ишига зўр уюшқоқлик билан киришдилар. 10-15 мингчилар ҳаракати кучайтирилди, ўзаро социалистик мусобақа авж олдириб юборилди. Ҳозир колхозимиз давлатга пахта топширишда районнинг кўпчилик колхозларидан олдинда бораётир.

Бизнинг олдимизда ҳали катта ва шарафли вазифалар турипти. Бу вазифалардан бири Мирзачўлни бутунлай бўйсундириш учун чинакам кураш бошлаган кишилар сафида туриб, пахта майдонимизни янгидан ўзлаштирилган ерлар ҳисобига йилдан-йилга кенгайтириб боришдан, пахта ҳосилини тинмай оширишдан иборатдир. Колхозимиз аъзолари бу вазифани ўзларининг муқаддас бурчлари деб биладилар, улар ҳалол ва фидокорона меҳнат қилиб умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшадилар.

Қ. ОГАЙДАРОВ,

Мирзачўл районидаги «Чорвадор» колхозининг раиси.

Иш пухта тайёргарлик билан бошланди

Мирзачўл районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзолари ўтган йили 450 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 27 центнердан ҳосил олган эдилар. Улар бу йил 460 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш учун астойдил ишладилар. Айниқса, Нодир Шомиров, Умирзоқ Расулев, Турдиқул Раҳмонқулов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг бўлиқ ва чамандай очила бошлаган оппоқ пахталари кўзни қувонтиради.

Колхоз правлениеси даладаги мана шу пахтани териб олиш учун барча тайёргарлик ишларини кўриб қўйган эди. Йўллар, кўприклар тузатилди, қоп-қанор, тош-тарозулар ҳозирланди, хирмонлар сувалди, машиналар, аравалар, пахта саройлари ремонтдан чиқарилди. Терим учун зарур ишчи кучлари ажратилди. Теримчилар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа кучайтирилди. Колхоз аъзолари далаларда етиштирилган ҳосилнинг дастлабки тонналарини пахта пунктига жўнатдилар.

Х. САГИЗОВ.

СССР Олий Советининг делегацияси Дамашққа келди

ДАМАШҚ, 5 сентябрь. (ТАСС). Сурия парламентининг таклифига мувофиқ, СССР Олий Совети делегацияси кеча Дамашққа келди. Делегацияга СССР Олий Совети Иттифоқ Совети Бюджет комиссиясининг раиси И. С. Сенин бошчилик қилмоқда.

Дамашқ аэродромида совет делегациясини Сурия парламентининг раиси Нозим Қудси, парламент раисининг ўринбосари Рафиқ Башшур, ташқи ишлар министри Салох Битар, парламент депутатлари, ёшларнинг, студентларнинг ва касаба союзларнинг кўп делегациялари, Сурия университетининг профессорлари ва ўқитувчилари ҳамда бошқа кишилар кутиб олдилар.

Делегацияни СССРнинг Суриядаги элчиси С. С. Немчина, шунингдек Суриядаги бир қанча дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари ҳам кутиб олди.

Аэродром ёнидаги майдонга Дамашқнинг неча юзлаб гражданлари тўпланди. Ҳамма ерда: «Яшасин арабларнинг содиқ дўсти Совет Иттифоқи», «Яшасин совет-араб дўстлиги» деган сўзлар ёзилган транспарантларни кўриш мумкин эди.

Совет делегацияси ўтиб борган ҳамма кўчаларда Дамашқ аҳолиси Совет Иттифоқининг вакилларини: «Яшасин улуғ Совет Иттифоқи!», «Яшасин бузилмас совет-араб дўстлиги!» деган сўзлар билан қизғин табриклади.

Совет қишлоқ хўжалик делегацияси Норвегияга келди

ОСЛО, 5 сентябрь. (ТАСС). Норвегия деҳқончилик министрлигининг таклифига мувофиқ, СССР қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари Г. Г. Петров бошчилигида совет қишлоқ хўжалик мутахассислари делегацияси кеча Ослога келди. Аэродромда делегацияни юстиция министри Й. Хаугланд, стортинг қишлоқ хўжалик комитетининг раиси И. К. Хогнестад, ер ишлари министрлигининг статс-секретари Т. Трехолт, ер ишлари министрлигининг бошқа бир қанча масъул ходимлари, шунингдек СССРнинг Норвегиядаги элчиси М. Г. Грибанов кутиб олдилар.

Кеча Норвегия ҳукумати совет делегацияси шарафига зиёфат берди.

Совет делегацияси Норвегия пойтахти билан танишиб чиққанидан кейин, Норвегиянинг қишлоқ хўжалиги билан танишиш мақсадида мамлакат бўйлаб саёҳат қилади.

МАО ЦЗЭ-ДУН СОБИҚ ЯПОН ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

ПЕКИН, 5 сентябрь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги билдиради: Хитой Халқ Республикасининг раиси Мао Цзэ-дун кеча собиқ япон ҳарбий хизматчилари делегациясини қабул қилди. Бу делегация халқаро муносабатларни ўрганиш Хитой халқ жамиятининг таклифига мувофиқ яқинда Хитойга келган эди.

Германия Коммунистик партиясининг фаолияти тақиқланганлиги тўғрисида ВЦСПС баёноти

Совет Иттифоқи касаба союзларининг миллионларча аъзолари Ғарбий Германия маъмурларининг Германия Коммунистик партиясининг фаолиятини тақиқлаш тўғрисидаги қароридан гоят ғазабландилар. Халққа қарши қаратилган ана шу ўзбошимчалик ва меҳнаткашларнинг демократик ҳуқуқлари ҳамда эркинликларини поймол этиш актини ҳамма қораламоқда.

Бутун дунёдаги демократик жамоатчилик каби Совет Иттифоқи меҳнаткашлари ҳам Ғарбий Германия реакциясининг ана шу тадбирлари меҳнаткашларнинг демократик ҳуқуқлари ва эркинликларига қарши, ГФРда ремилитаризация ва фашизмни қайтадан тиклаш сиёсатини қоралаётган ишчилар синфининг ташкилотларига қарши фашистларнинг очиқдан-очиқ ҳужум бошлаганлигини кўрсатади, деб ҳисоблайдилар. 1933 йилда гитлерчилар фашизми Германия Коммунистик партиясини тақиқлаганидан кейин, социал-демократик партия, касаба союзлар тор-мор келтирилганлиги, фашист реакцияси авж олиб уруш бошланганлиги бутун дунё меҳнаткашларининг эсидан чиққани йўқ.

Воқиаларнинг яна ана шундай ривожланишига йўл қўймаслик учун ишчилар синфининг ва, биринчи галда, Германия ишчиларининг ҳаракат бирлиги ҳозир ҳар қачонгидан ҳам зарурдир.

Совет Иттифоқининг меҳнаткашлари дунёдаги демократик жамоатчиликнинг норозилигига қўшилиб, Ғарбий Германиядаги ишчилар синфининг барча ташкилотлари, шу жумладан, ишчиларнинг манфаатлари учун курашда катта тажриба тўплаган касаба союзлар Ғарбий Германия реакциясининг ўзбошимчалигига Германия Федератив Республикаси ишчилар синфининг демократик эркинликлари ва ҳуқуқларини ҳимоя қилишни кўзда тутиб, биргаликда ҳаракат қилиш билан жавоб берадилар, деб ишонадилар.

Бутуниттифоқ касаба союзлар марказий совети.

Норвегия стортинги делегацияси Москвадан жўнаб кетди

СССР Олий Советининг таклифига мувофиқ, Совет Иттифоқида меҳмон бўлган Норвегия стортинги делегацияси 5 сентябрда Москвадан Ленинградга жўнаб кетди.

Норвегия ва СССР давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида делегацияни СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг раиси П. П. Лобанов, СССР Олий Совети Миллатлар Совети раисининг ўринбосари П. Т. Комаров, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Ш. М. Арушанян ва бошқа расмий кишилар, матбуот вакиллари кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Норвегиянинг СССРдаги элчиси Э. Бродланд ҳам бор эди.

Самолёт учиб кетиши олдидан делегация бошлиғи — Норвегия стортинги раиси О. Торп баёнот бериб, бундай деди:

— Раис жаноблари!

Биз жўнаб кетмоқдамиз. Биз Ленинградда икки кун бўлганимиздан кейин СССРдан жўнаб кетиб, Норвегияга қараб йўл оламиз. Бутун таассуротимизни қисқа бир нутқда баён қилиш иложи йўқ. Бунинг учун бир ёки бир неча катта доклад қилиш керак бўлур. Аммо, мен, даставвал, СССРнинг турли жойларида ва Москвада бизнинг муҳаббат билан кутиб олинганлигимизни таъкидлаб ўтишни истайман.

Бизда Совет Иттифоқи ҳаётининг барча соҳаларида — фан, маданият, саноат ва қишлоқ хўжалигида тез суръатлар билан олға бораётир, деган таассурот пайдо бўлди. Совет ёшлари ана шу тараққиётда қатнашмоқдалар ва ўз ҳиссаларини қўшиш учун ҳамма ишни бажаришга ҳаракат қилмоқдалар. Бизда совет раҳбарлари ҳам, меҳнаткашларнинг кенг табақалари ҳам тинчликни сақлашга интилаётирлар, деган таассурот қолди. Ҳар биримиз бу соҳада ўз ҳиссамизни қўшмоғимиз керак. Халқлар ўртасида алоқа ўрнатиш ва уни таъминлаш ана шу мақсадга шубҳасиз хизмат қилади. СССР Олий Совети бу соҳада ташаббус кўрсатди.

Сўнгра, Торп жаноблари бундай деди:

— Биз бу ерда кўп дўст орттирдик. Дўст деган сўзнинг маъноси кенгдир. Биз дўстларга ишонамиз, ўз дўстларимизга таянамиз. Менинг фикримча, ана шу шахсий алоқа катта синовларга (башарти шундай синовлар рўй берадиган бўлса) бардош беради.

Мен делегациямиз аъзолари номидан, шунингдек шахсан ўз номимдан гапириб, ҳамма ерда бизнинг дўстона кутиб олинганлигимиз учун, бу мамлакатда — қишлоқда ҳам, шаҳарда ҳам, ёки тантанали қабул маросимлари вақтида ҳам бизга нисбатан меҳмондўстлик кўрсатилганлиги учун ташаккур изҳор қиламан.

Раис жаноблари, яна бир марта чин кўнгилдан раҳмат. Биз ўзимизнинг кичик мамлакатимизда Олий Совет делегациясини хурсандчилик билан қабул қиламиз. Мен бутун совет халқига катта салом топширишингизни, совет халқига ўз олдида турган вазифаларни бажаришда муваффақият ва бахт-саодат тилаб изҳор қилган истакларимизни топширишингизни сўрайман. Бутун дунёда тинчликни биргаликда ҳимоя қилайлик! (ТАСС).

Чили Компартияси Марказий комитетининг пленуми

МОНТЕВИДЕО, 5 сентябрь. (ТАСС). Яқинда Чили Компартияси Марказий комитетининг пленуми бўлиб ўтди.

Эълон қилинган қарорда кўрсатилишича, пленум шахсга сиғиниш ва унинг оқибатларини тугатиш масаласини муҳокама қилган. Пленум барча партия ташкилотларини партия ички демократияси ва коллектив раҳбарликни мустаҳкамлашга, танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтиришга, партия уставига қаттиқ риоя қилишга, марксизм-ленинизм билимини эгаллашга чақирган.

Пленум КПСС XX съездининг коммунистлар билан социалистларнинг биргалашиб ҳаракат қилиши тўғрисидаги қарорларининг муҳим эканлигини таъкидлади. Шу муносабат билан, дейилади қарорда, Чили Компартияси коммунистлар, социалистлар ва халқ социалистлари ўртасида ўтказилаётган фикр олишувни фойдали, деб ҳисоблайди.

Компартия, дейилади яна қарорда, халқ ҳаракати фронтига кирган барча партияларнинг фаолиятини, шунингдек энг зарур миллий проблемаларни ҳал этиш мақсадида биргалашиб ҳаракат қилиш учун бошқа партиялар ва прогрессив кучлар билан бирлашишни маъқуллайди.

Президент Эйзенхауэрнинг матбуот конференциясида қилган баёноти

НЬЮ-ЙОРК, 5 сентябрь. (ТАСС). Президент Эйзенхауэр матбуот конференциясида жанубий штатларда негрларга қарши қилинаётган ҳуружлар тўғрисида мухбирлар томонидан берилган саволларга жавоб қайтариб, штатларнинг ўзлари тартиб ўрната олар эканлар, ҳукумат бу воқиаларга аралашмаслиги керак, деди.

Президент баъзи районларда зўравонлик қилинганлиги муносабати билан таассуфланганлигини билдирди. Мухбирлардан бири АҚШ олий судининг солиқ тўловчиларнинг маблағлари билан таъминланадиган мактабларда ирқий сегрегацияни тақиқлайдиган қарорини қўллаб-қувватлайсизми, ёки бу қарорга анчайин қўшиласизми, деб савол берган эди, Эйзенхауэр бу саволга жавоб беришга унамади.

Индонезия футболчиларининг СССРда бўлиши муносабати билан қабул маросими

Индонезия Республикаси терма футбол командасининг Совет Иттифоқида бўлиши муносабати билан СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитети ва СССР Футбол секцияси 5 сентябрда қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида Индонезия Республикаси спорт делегациясининг раҳбарлари ва Индонезия Республикаси терма командасининг ўйинчилари, совет футболчилари, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитети ҳамда СССР Футбол секциясининг раҳбар ходимлари, совет спорт жамоатчилигининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимида Индонезия Республикасининг СССРдаги Элчихонасининг ходимлари ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

СССР билан Миср ўртасида савдо алоқалари мустаҳкамланмоқда

ҚОҲИРА, 5 сентябрь. (ТАСС). Матбуот СССР билан Миср ўртасида савдо алоқалари тобора кенгаяётганлиги тўғрисида зўр мамнуният билан ёзмоқда. Барча газеталар Совет Иттифоқининг Мисрга 6 миллион Миср фунти миқдорида 200 минг тонна буғдой сотажаги тўғрисидаги битим кеча Қоҳирада имзоланганлиги ҳақидаги хабарни кўзга кўринарли ўринларда катта сарлавҳалар билан босиб чиқардилар. Совет Иттифоқи буғдой сотишдан оладиган маблағларига Миср товарлари, шу жумладан пахта ва гуруч сотиб олади.

Газеталар битимга мувофиқ СССРдан сотиб олинадиган буғдой янги ҳосил йиғиштириб олингунча Мисрнинг эҳтиёжларини тўла таъминлайди, деб таъкидламоқдалар.

Хабар беришларича, яқинда катта бир савдо битимини, яъни СССР билан Миср ўртасида Мисрга 300 минг тонна мазут сотиш тўғрисидаги битим тузилган.

Э. Фор жанобларининг СССРда бўлиши

АШХОБОД, 5 сентябрь. (ТАСС). Франция Миллат мажлисининг депутати, Франция Министрлар советининг собиқ раиси Э. Фор жаноблари рафиқаси билан бугун Ашхободга келди.

Э. Фор жаноблари шу куниёқ Туркманистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси А. Сариев ҳузурида бўлди.

„Қутлуғ қон“ экранлаштирилди

Қуролланган жандармлар кўчаларда бедов отларни чоптириб юрибдилар, шойи чопонлар кийган бойлар ташвишланиб, тротуарда нималар ҳақидадир сўзлашмоқдалар, мулла эса дарахт тагида тинчгина трубка чекиб ўтирибди.

...Сталин номидаги пионерлар саройининг паркида янги «Қутлуғ қон» фильмининг сўнгги кадрлари суратга олинмоқда. Ҳозир, подшо томонидан «ўзга тоифалиларни» мардикорликка сафарбар этиш тўғрисида фармон чиқарилганлиги натижасида рўй берган қўзғолон эпизодларидан бири суратга олинаётир.

Мана, темир дарвоза очилиб кетди. Йиртиқ кийимли аломон «9-полиция участкаси» деб ёзилган бино томон юриб бормоқда. Ҳаммадан олдинда фильм қаҳрамони Йўлчи (артист Санъат Девонов). Унинг

кўзларида ғазаб ўтлари чақнайди, қўлларини мушт қилиб олган. Полиция участкасининг болохонасидан ўқ товушлари эшитилади. Аломон орасида бир неча киши ярадор бўлиб йиқилади, қолганлари эса зўр сабот билан олға ҳамла қилмоқда. Ҳар бир кишининг чеҳрасида эзувчиларга нисбатан нафрат ва қасос туйғулари яққол акс этиб турипти.

Паркнинг четки томонидан отлиқ казаклар от қўйиб келмоқда. Улар халқнинг ўртасига бостириб кириб, кишиларни нагайкалар билан савалай бошлайдилар. Қўзғолончилар чекинишга мажбур бўладилар. Полиция участкасига борадиган йўлда эса фақат гуноҳсиз қурбон бўлганларнинг жасадлари қолади.

Танаффус тугади. Режиссёр «Команда пункти» жойлашган болохонага чиқади. Паркда қатъий команда янграйди: «Тайёрланилсин! Бошладик!» Прожекторлар саҳий нур сочади, аппаратлар яна ишлай бошлади...

Биз эпизодларни суратга олиш ўртасида бўлган танаффус вақтида фильм режиссёри ва сценарий автори Латиф Файзиев билан танишдик. У ҳали ёш режиссёр бўлишига қарамай, катта ижодий иш қилган. Икки катта асар — «Амирликнинг емирилиши» ва «Бой ила хизматчи» фильмлари унинг мустақил ижодий фаолияти даврида яратилгандир.

— Бу фильмимиз оддий ўзбек йигитининг тақдирига бағишланган, — дейди Л. Файзиев. — Фильмда Йўлчи образи орқали ўзбек халқининг революцион йўли кўрсатилган. Томошабинлар Йўлчи ролини ижро этаётган артист Санъат Девоновни яхши танийдилар. У «Амирликнинг емирилиши» кинофильмида Шерали ролини ўйнаб, катта муваффақият қозонган эди.

Асосий персонажлардан Йўлчининг севиклиси Гулнор ва Мирзакаримбойнинг қизи Нури ролларини ижро этувчилар професонал артистлар эмас. Гулнор ролини Ўрта Осиё Давлат университетининг студенткаси Раъно Мадраҳимова, Нури ролини эса бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг қатнашчиси К. Маҳкамова ижро этади. Ўзбекистон халқ артисти Олим Хўжаев кинофильмда биринчи марта иштирок этмоқда. Унга Мирзакаримбойнинг катта ўғли Ҳакимнинг роли топширилган. Андижон драма театрининг артисти В. Азимов Мирзакаримбой образини яратди. Кинофильм музикасини композитор Дони Зокиров ёзди.

«Қутлуғ қон» фильмини яратаётган кино ходимларининг ижодий группаси Тожикистоннинг қатор қишлоқларида бўлди, кўпгина кадрлар Самарқандда суратга олинди. Проварди бу ерда пахта тозалаш заводи, бозор ва эски шаҳарнинг бир қанча жойлари кинога олинди. Бундан ташқари, Самарқандда

...Съёмка аппаратлари бир текис гуриллаб турипти. Прожекторларнинг кучли шуъласи паркни ёритмоқда. Тўсатдан режиссёр Латиф Файзиевнинг овози эшитилади. «Выключить свет!». Кадр суратга олинди. Энди Йўлчининг ўлими кўрсатиладиган эпизодга тайёргарлик бошланади. Шу он Йўлчи ўзининг «ўлими» олдидан парк аллеяларидан бирида «Қутлуғ қон» романининг автори Ойбек билан суҳбатлашиб, унинг маслаҳатларини эшитмоқда.

фильмда тасвирланаётган воқиалар тўғрисида бой материал тўпланди. «Қутлуғ қон» кинофильми сентябрь ойининг охирларида республика экранларига чиқарилади.

Суратда: 1) Ёзувчи Ойбек Йўлчи ролини ижро этаётган артист С. Девонов билан. 2) «Қутлуғ қон» фильмидан бир кадр.

Ю. Перепелкин фотоси.

Дўстона учрашувлар

(«Пахтакор» футбол командасининг старший тренери билан суҳбат)

Яқинда «Пахтакор» футбол командаси Афғонистон спорт ташкилоти вакилларининг таклифига биноан Афғонистонда — Кобил шаҳрида бўлди.

... 21 август, аэродром эрталабдан бошлаб ҳамма спортчилар, спорт делегациясининг аъзолари билан гавжум бўлди. Булар орасида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қошидаги республика физкультура ва спорт комитетининг раиси Р. И. Исмоилов ва унинг ўринбосари—Бутуниттифоқ физкультура ва спорт комитети ташкилий-оммавий бошқармасининг бошлиғи В. Д. Никитин ҳам бор. Спорт делегациясининг аъзолари ўзларининг қариндош-уруғлари, таниш-билишлари билан дўстона қўл сиқишиб, қизғин хайрлашадилар. Шундан сўнг самолёт аста-секин осмонга кўтарилади. Биз Кобил томон йўл оламиз.

Совет футболчиларининг бутун фикри-зикри келгусида бўладиган учрашувимиз қандай бўларкин, деган хаёллар билан банд. Чунки «Пахтакор» командаси биринчи марта ўз Ватанидан ташқарида, нотаниш майдонда, нотаниш томошабинлар орасида ўйнайди. Буларнинг ҳаммаси, албатта, спортчиларимизнинг руҳий аҳволига, кайфиятига таъсир кўрсатмасдан қолмайди. Бундан ташқари, яна шу нарса ҳам маълумки, Кобил шаҳри денгиз сатҳидан 2 минг метр баландликда туради, у ерда нафас олиш бирмунча қийин, Бу ҳол ҳам, албатта, футболчиларимизнинг ўйинига таъсир қилиши мумкин. Лекин иккинчи томондан спортчиларимизнинг «А» ва «Б» классдаги кучли футбол командалари билан бирнеча бор учрашиб, олишувларда тобланган футбол «жангчилари» эканлигини ўйлаганимизда, ўзимизни дадил сезиб, ғалабага ишонч ҳосил қилардик. Бу ҳол бизни сафарбар қилувчи фактор бўлиб хизмат қилди. Бизнинг олдимиздаги асосий вазифа—совет футболчиларининг юксак маҳоратга эга эканлигини намойиш қилиш, Афғонистон ва совет спортчилари ўртасида дўстона муносабат ўрнатишдан иборат эди.

Соат 6. Бизнинг самолётимиз Кобил шаҳрининг устида. Биз ҳали осмонда эканлик вақтимиздаёқ, пастда бизни кутиш учун жуда кўп кишилар тўпланиб турганлигини кўрдик. Шуни олдиндан алоҳида қайд қилиш керакки, бизни Афғонистоннинг марказида ниҳоятда қизғин ва дўстона кутиб олдилар.

... Самолёт аэровокзалга яқинлашади. Бизни кутиб олгани бу ерга элчихона ходимлари, дипломатик доираларнинг вакиллари ҳамда «Олимпик» физкультура жамиятининг раҳбарлари тўпланган эканлар. «Олимпик» спорт жамиятининг бошлиғи Сирож жаноблари Кобилга меҳмон бўлиб келган совет спорт делегацияси аъзоларини қизғин табриклайди ва СССР билан Афғонистон ўртасидаги дўстона муносабатлар тобора мустаҳкамланиб бораётганлигини мамнуният билан қайд қилади.

Биз делегация аъзолари учун ажратилган махсус автобусларга ўтириб, жўнаймиз. Сўнгра бизни кутиб олгани чиққанларнинг табрик овозлари ва дўстона хитоблари остида Кобилдаги энг яхши коллежлардан бирига элтадилар. Бу коллежда бизнинг спорт делегацияси аъзолари кун бўйи бўлдилар.

Иккинчи кун, эрта билан спортчиларимиз Кобил шаҳрининг машҳур, диққатга сазовор жойларини кўриш учун отланадилар. Биз Король саройида бўлдик, ўзининг гўзаллиги билан, ҳайратда қолдирувчи Король боғини томоша қилдик. Шуни алоҳида қайд қилиш керакки, бу боғ ўсимликларга бойлиги билан дунёдаги ҳар қандай яхши ва гўзал боғлар билан рақобатлаша олади. Айниқса, архитектура жиҳатидан жуда чиройлик қилиб безатилган «Ҳаворанг бассейн» деб аталувчи фонтанлар бизнинг диққатимизни жалб қилди. Булардан ташқари, футболистларимиз халқ сайллари бўладиган ерларда ҳам бўлдилар, парламент биносини, масжидни кўрдилар, шунингдек, совет инженерларининг тузиб берган поректи ва бевосита раҳбарлиги остида қурилаётган нон комбинатига ҳам экскурсияга бордилар.

Кечқурун соат 5 бўлмасданоқ бизнинг делегациямиз аъзолари Кобилдаги энг яхши стадионлардан ҳисобланган «Ғози» стадионига тўпландилар. Биз машқ ўтказа бошладик. Машқнинг дастлабки минутларида футболчиларимиз бирмунча секинроқ ҳаракат қиладилар. Нега десангиз, юқорида айтиб ўтилганидек, Афғонистоннинг иқлим шароити футболчиларимизнинг кайфига бирмунча таъсир кўрсатган эди, лекин бу ҳол узоққа чўзилмади. Футболчиларимиз чинакам машқ қилиб, бўлажак учрашувга актив тайёрлана бошладилар. Бизнинг машқимизни спорт ташкилотларининг жуда кўп вакиллари ва оддий спорт ҳаваскорлари диққат билан кузатиб турдилар.

Бизнинг учрашувимиз тўғрисида Афғонистоннинг газеталарида жуда кўп хабарлар босилиб чиқди. Биз ҳаммаси бўлиб Афғонистон футболчилари билан икки марта учрашдик. Биринчи учрашув 26 августда ўтказилди. Шу куни «Ғози» стадиони томошабинлар билан ҳаддан ташқари гавжум бўлди. Ўйин бошланишидан олдин бизнинг команда аъзолари давлат трибунаси олдида саф тортиб турадилар. Сўнгра Сирож жаноблари «Пахтакор» футболчиларини бош министр Муҳаммад Довуд билан таништиради. Муҳаммад Довуд ҳам бу ерга футбол ўйинини томоша қилишга келган эди. Томошабинлар «Пахтакор» спортчиларини гулдурос қарсаклар билан самимий кутиб оладилар. Сўнгра «Пахтакор» футбол командасининг аъзолари ва Афғонистон футболчилари майдоннинг ўртасида саф тортиб турадилар. Улар бир-бирларига гулдасталар ва спорт вимпеллари топширадилар. Бизнинг спортчиларимиз ўз коллегаларига «Пахтакор» значогини совға қилганида, трибунадагилар гулдурос қарсаклар чалиб, меҳмонларни олқишлайдилар.

Бутун ўйин давомида совет спортчилари футбол соҳасида юксак маҳоратга эга эканликларини намойиш қилдилар. Дастлабки 15 минут давомида афғонликларнинг дарвозасига совет футболчилари 4 марта тўп киритадилар. Шундан кейин ўйин янада кескинлашиб кетади ва афғон футболчилари бизнинг дарвозага битта тўп киритишга муваффақ бўладилар. Шу билан ўйиннинг биринчи ярми тамом бўлади. Ўйиннинг иккинчи ярмида совет спортчилари афғонликлар дарвозасига 6 тўпни киритадилар, ўз навбатида афғонликлар ҳам бизнинг дарвозага 2 та тўпни киритишга эришадилар. Умумий ҳисоб 10:3 билан «Пахтакор» командасининг фойдасига ҳал бўлди.

Матчдан сўнг бизни Афғонистоннинг бош министри Муҳаммад Довуд қабул қилди. У, совет спорт делегациясини қизғин табриклайди, совет ва афғон спортчилари ўртасидаги дўстона муносабат бундан кейин янада ўсиб мустаҳкамланади деб чуқур ишонч билдиради. Бизнинг спорт делегациямиз бошлиғи бош министрга унинг дўстона сўзлари учун ва Кобилда совет спортчиларига яратиб берилган қулай шароитлар учун миннатдорчилик билдиради. У, спорт делегацияси аъзолари номидан бош министрга совға топширади. Муҳаммад Довуд бу совға учун катта раҳмат айтади ва ўз навбатида у ҳам совет спортчиларини қимматбаҳо совғалар билан мукофотлайди.

«Ғози» стадионида иккинчи марта Кобилнинг терма футбол командаси билан ўтказилган учрашувда бош министр Муҳаммад Довуд билан бирга Афғонистоннинг короли Муҳаммад Зоҳир шоҳ ҳам қатнашади.

Бу учрашув ҳам ниҳоятда қизғин ва дўстона вазиятда ўтди. Ўйин давомида трибунадагилар совет спортчиларини бир неча бор узоқ давом этган қарсаклар билан олқишладилар. Бу гал Кобил футболчилари илгаригига қараганда бирмунча дуруст ўйнадилар. Дарвозага тўп киритиш учун қаттиқ ҳаракат қилдилар. Бироқ, бизнинг спортчиларимиз ўз дўстларидан устун эканликларини намойиш қилиб, икки тайм давомида кобиллик футболчиларнинг дарвозасига 5 марта тўп киритишга муваффақ бўлдилар.

Аммо шуни алоҳида қайд қилиш керакки, афғон футболчилари гарчи ўйинда ютқазган бўлсалар ҳам, ниҳоятда эпчиллик ва фидокорлик билан ўйнадилар, ғалаба қилиш учун актив ҳаракат қилдилар. Улар ҳар бир қулай моментдан бизнинг дарвозага тўп киритиш учун фойдаланишга ҳаракат қилдилар.

Бу учрашувдан кейин бизни Афғонистон короли Муҳаммад Зоҳир шоҳ қабул қилди. У, совет футболчиларининг Афғонистонга келиши афғон халқи билан Совет халқи ўртасида дўстликни янада мустаҳкамлайди, деди.

Биз Кобилда ҳаммаси бўлиб 8 кун турдик. Барча газеталар «Пахтакор» футболчиларига бўлган дўстлик муносабатларини изҳор қилдилар. «Пахтакор» бизнинг пайтахтимиз аҳолисини ниҳоятда ҳайратда қолдирди» деб ёзди газеталардан бири. Биз ўз вазифамизни адо этиб, совет спорти шарафини муносиб ҳимоя қила олганлигимиздан хурсанд бўлиб ватанимизга қайтдик.

„Пахтакор“ командасининг янги ғалабаси

Кеча, 6 сентябрь куни «Пахтакор» стадионида мамлакат биринчилиги учун «Б» класс бўйича навбатдаги футбол ўйини бўлиб ўтди. «Пахтакор» командаси бу сафар «Нефтяник» (Краснодар) командаси билан учрашди.

Ўйиннинг дастлабки минутлариданоқ тошкентликлар меҳмонлар дарвозасига ҳужумни кучайтирадилар ва бирин-кетин икки тўп уриб киритадилар. Ўйиннинг бутун биринчи ярмида тошкентликлар меҳмонларга ўйин техникаси жиҳатидан ўзларининг устун эканликларини кўрсатдилар. Ҳужумчилардан, айниқса Л. Мақсудов, шунингдек ҳимоячилар баланд руҳ билан ўйнадилар.

Шундай бўлишига қарамай, ўйиннинг иккинчи ярмида «Пахтакор» футболчилари суръатни бирмунча бўшаштириб юбориб, жуда кўп қулай имкониятлардан фойдалана олмадилар. Бундан фойдаланган меҳмонлар тошкентликлар дарвозасига бир тўп киритишга муваффақ бўлдилар. Ўйин 2:1 ҳисоби билан «Пахтакор» командаси фойдасига тугади.

Редактор ўринбосари **М. ҚОРИЕВ.**

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА» — кеч осат 7 гача **Қизлар зиғир экишди**, кеч соат 7-40 минутдан **Ирена, уйга қайт!**.

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун **Игнотас уйга қайтиб келди.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кеч соат 6 гача **Қизлар зиғир экишди**, кеч соат 8 ва 10 да **Шайтон доира.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА», «УДАРНИК» — **Қизлар зиғир экишди.**

«ИСКРА» (Кафанов номли парк), «ХИВА» — **Игнотас уйга қайтиб келди.**

«САЛЮТ» — **Катта проспект.**

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 138. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132 Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 08425. «Қизил Ўзбекистон» «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр № 1516.